

MAGYAR MOLNÁR

a magyar malomipar érdekeinek szakközlönye

az Országos Magyar Malom-Egyesület hivatalos lapja

Megjelenik
hétenkint vasárnap

Előfizetési ára:
évenként 10 frt. félévre 5 frt.
Hirdetések arszabály szerint.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Budapest
V., Erzsébet-ter 19.

BUDAPEST, 1891. MÁRCZIUS HÓ 29.

TARTALOM: A malom-részvényvállalatok mérlegösszeállítása. — Francziországnak vagy helyesebben Párisnak is lesz már malomiskolája. — A német vámterület áruforgalma Ausztria-Magyarországgal az utolsó évtizedben. — A lisztmoly kiirtásáról. — Korandöntések. — Műszaki nyírások. — Külföldi. — Kezreketlen és forgalom. — Közlekedés és távforgalm. — Utóli tudósítások. — Hívtetés.

A malom-részvényvállalatok mérlegösszeállítása.

Mint a múlt évben (I. lapunk) mult évi folyamának 9. számát, ezuttal is közöljük a részvényalmok 1890. évi mérlegének átvezetelét. A vonatkozó számok szabatosan a tavalyi kifizetett elv szerint csoportosították. Közlekedés lesz alkalmunk ezen füzöszeállításnak a tavalyival való összehasonlítását is megkérteni, egyelőre azonban még az alábbi számokra hívjuk fel lapunk olvasóinak figyelmét:

UNGARISCHER MÜLLER

Zeitschrift für die Interessen der ungarischen Mühlenindustrie

offizielles Organ des Ung. Landes-Mühlen-Verbandes

Erscheint
wöchentlich Sonntag

Pränumerationspreis:
ganzjährig ft. 10, halbjährig ft. 5.
Inserte nach Tarif.

Redaktion
und Administration
Budapest
V., Elisabethplatz 19

BUDAPEST, 29. MÁRZ 1891.

INHALT: Generalbilanz der Mühlen-Actienunternehmungen. — Frankreich, oder richtiger gesagt: Paris wird seine Mühlenschule haben. — Warenverkehr des deutschen Zollgebietes mit Oesterreich-Ungarn im letzten Jahrzehnt. — Zur Vertilgung der Mehlmotten. — Legistorisches. — Technische Mittheilungen. — Vermischtes. — Handel und Verkehr. — Verkehrs- und Tarifwesen. — Marktberichte. — Inserate.

Generalbilanz der Mühlen-Actienunternehmungen.

Wie im vorigen Jahre (s. Nr. 9 v. J. 1890 unseres Blattes), veröffentlichten wir auch diesmal eine Hauptübersicht der Bilanzen pro 1890. Die einschlägigen Ziffern sind genau nach dem im vorigen Jahre aufgestellten Principe durchgeführt. Demnachst werden wir auch einen Vergleich dieser Generalbilanz mit der vorjährigen versuchen, voreerst lassen wir die Zahlen selbst folgen:

Vagyon — Activa

		Budapesti malmok — Budapesti Mühlen										Együtt Totale
		Hungaralomban Walmühle	Ésli Budapesti Öfen-Pestor	Malmok és mülyk Müller und Bäcker	Erzsébet *) Elisabeth *)	Victoria Victoria	Csanocsa Csanocsa	Pannónia Pannónia	M. ált. helyb. egyéb. — Ver. Dampfkr. der U. A. Credit.	Lajta Lajta	Lozsen	
1	Laképületek számlája (mgatl. is) — Wohneigebäude-Conto (Real-Co.)	37985	243081.53	25880	76472.27	25000	42500	20000	15000	—	31867.05	517785.85
2	Gyártótelep-számlája (géptel-számlája) — Fabrics-Anl.-Co. (auch Bau-Co.)	294919.37	893490.53	934563.23	906269.21	823039.05	1210268.21	101061.90	1611536.50	—	581579.61	7666277.61
3	Észközök számlája. — Requisition-Conto	7815.67	24781.86	5165	5051.36	5050	18608.85	4699.72	—	600	—	72672.47
4	Korcsk számlája. — Fuhrwerks-Co. (auch F.-Reg.-C.)	—	10229.40	6889	2291.74	1300	—	8988.10	—	—	—	29598.24
5	Vasutépítési számla. — Eisenbahnbau-Conto	—	—	—	—	—	16057.18	7925	—	—	—	23582.18
6	Biztosítási számla. — Asscuranz-Conto	36315.47	35521.09	38630	1608.48	230.37	29694.15	29172.60	29793.86	—	22589.05	226555.07
7	Baza és örömlények számlája — Weizen- u. Malzproducten-Co.	833238.58	1015661.46	767445.56	834969.20	680199.54	1219096.11	747473.90	765098.54	306837.19	7260017.08	1782421.26
8	Zsák-számla (hordó is) — Sack-Conto (Fass)	40104.22	77068.99	17099.07	49286.84	35282.68	35524.18	32953.28	22951.96	35514.27	345785.49	345785.49
9	Köhlen-Conto	459.62	—	418.46	20458.28	486	—	—	1120.35	1114.14	24056.85	24056.85
10	Pénztár-számla. — Cassa-Conto	13604.82	9987.19	26485.53	16984.75	5747.33	36211.01	11149.02	13655.70	5744.90	13869.63	13869.63
11	Értékpapírok számlája (Effeccion-Conto)	6386.88	35592.22	2608.37	—	—	—	308335.95	240	2980	—	356143.42
12	Váltó (külföldi is) számla. — Rimeszen (auch Devisen-Conto)	26006.49	114561.30	79943.30	13778.36	13311.63	29667.68	7219.58	5187.81	14773.45	305049.60	305049.60
13	Bankkövetelések-számlája. — Bankguthaben	486456.31	622753.06	1068900	411797.69	—	—	136611	—	—	248673.22	2973191.28
14	Vervez adósk számlája. — Div. Debit (auch Zinsen, Nachz.)	563217.92	714662.09	299401.14	598977.61	719886.49	591708.17	665109.59	480218.54	435069.17	5052690.72	5052690.72
15	Arany-számla. — Materialien-Conto	9284.27	30891.10	—	—	13785.30	5326.85	60067.4	16001.44	3839.09	4479.21	89605
16	Biztosítékek-számlája. — Cautions-Effeccion-Conto	—	19962.72	—	—	17710.75	—	—	—	—	—	37673.47
17	Hivatalnokok nyugdíjvesztőjára, Werthe-C. d. Beamt.-Pensions-C.	—	—	—	30489.64	—	—	—	—	—	—	30489.64

*) A Budapesti és Temesvári malom együtt. — *) Die Budapester und Temesvárer Mühle zusammen.

Teher — Passiva

	Budapesti malmok — Budapester Mühlen										Együtt Totale
	Hongaromal Wahlmühle	Elő Budapesti Öfen-Pester	Molnárak és stőlők Müller und Bäcker	Erzéket*) Elszet-eth*)	Victoria Victoria	Concordia Concordia	Pannonia Pannonia	M. ált. közh. nyes — Ver. Dampfm. der U. n. Czudih.	Lajta Lautzen		
1 Részvénytöke-számla	800000	1500000	900000	900000	360000	1150000	1220000	1026536 50	560000	8416536 50	
Act-Capit.-Conto (Betriebsfond)	200238	181872 45	470651 50	430000	250000	150000	283419 40	412421 58	315144 87	2693747 80	
2 Tartalék-alap-számla Reservefond-Conto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3 Törlesztési számla	30000	314830 64	410000	40316 87	83573 19	450000	292245 06	—	244628 16	2925593 92	
4 Segélyezési számla	13235 75	14114 32	20158	33810 00	46943	—	—	—	—	81788 10	
5 Nyugdíj-számla	—	54349 12	41601	30489 64	44976 68	—	25700	—	—	197116 44	
6 Előadványok	1116903 73	1211034 11	1139650 96	773703 13	857391 27	1286548 82	965613 98	341115 52	527027 49	8218689 01	
7 Munkások hitelintézk. Arbeiter-Cautioren-Conto	—	182 55	287	—	—	—	—	—	—	469 55	
8 Munkások betegszelvény-alapja Krankenfond der Arbeiter	6000	—	3163 68	—	5125 82	429 06	—	—	—	14718 56	
9 Osztalék-számla (részvénytöke leszállítás számlája is)	5475	550	1057	180	4550	80	90	—	140	7617 50	
10 Dividenden-Conto (auch Conto der Actien-Capital-Reduction)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11 Közlönyök hitelintézk. Diverse Creditoren	35786 96	151955 26	24461 70	69810 50	122590 66	107250 25	125688 72	360057 78	13377 93	1010979 76	
12 Adó-számla	—	60000	38940 55	40000	—	—	—	—	—	138040 55	
13 Steno-Conto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
14 Jutalék-számla	—	—	32229 90	4398 09	—	—	15114 86	—	—	91252 85	
Tantiemen-Conto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15 Ártufió tételek	16854	—	—	—	34280	—	—	—	—	51134	
16 Transitorischer Conto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
17 Biztosítékok számlája	10068 05	—	—	—	—	—	—	—	—	10068 05	
18 Cautioren-Conto	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
19 Elsőbbségi Kötvények számlája Prioritäts-Obligat-Conto	—	—	—	—	375202 50	—	—	—	—	375202 50	
20 Veszteség- és nyereség-számla Verlust- und Gewinn-Conto	112133 13	362356 09	190127 37	260889 90	192615 64	75918 40	93093 92	206501 97	122102 81	1617748 23	
	2946394 62	3851244 54	3271428 64	2983117 73	2326270 69	3235341 39	3005851 08	2948633 35	1782421 26	25156703 32	

* A budapesti és temesvári malom együtt. — * Die Budapester und Temesvárer Mühle zusammen.

Franciaországban vagy helyesebben Párisban is lesz már molnáriskolája.

E hó 12-én a malomipar iránt érdeklődők és malom-igazgatók Párisban egy igen látogatott gyűlést tartottak, melyben elhatározták, hogy nagy költségvetés nélkül és anélkül, hogy a kormány támogatását kikérnék, Párisban lehető legrövidebb idő alatt molnáriskolát alapítanak; — kineveztek rögtön a végrehajtó bizottságot, melynek tagjai közül látnok többek között: E. Gatellier urat mint elnököt, Lucas urat mint titkárt, Lainey és Vilmorin igazgató, Bivort szerkesztő urat. A bizottság azonnal munkához is fogott és a Párisban ez ügy iránt való nagy lelkesedés mellett hathatós támogatást találtak Dévès urban, ki a tőzsdetanas névben felajánlotta a gabonaüzede földszinti helyiségeit az iskola számára, míg az saját épületébe nem költöztethet át, ezáltal a bizottság már az első nehézségeken túl van. — Mint már volt alkalmunk említeni, Párisban már hosszabb idő óta hivatalos és nem hivatalos oldalról a legkülönbözőbb tervek alkották egy ilyen iskola alapítására, melyek azonban nem vezettek célhoz, egy párisi piac néhány befolyásos személyeivel e nem határozta, hogy előmunkálatok és tanácskozások helyett cselekedni fognak, a mi a Bulletin des Halles-szerint a legszebb kilátások mellett ezennel megis történik. Hát hogyan áll a dolog minálunk? Van már ugyan középiskolánk malomipari osztállyal, de nincsen malom-*szakiskolánk*, mely a koe magaslátán állana s Budapest állásának

Frankreich, oder richtiger gesagt: Paris wird seine Müllerschule haben.

Am 12. d. fand in Paris eine zahlreich besuchte Versammlung von Mühlen-Interessenten und Mühlen-Directoren statt, in welcher beschlossen wurde, ohne großes Budget und ohne weiter die Mithilfe der Regierung anzustreben, sofort eine Müllerschule in Paris zu gründen und wählte ein Exccutiv-Comité, bestehend aus den Herren: Paris, E. Gatellier, Secr. Lucas, Director Lainey, Vilmorin, Redacteur Bivort und Andersen, die sich sofort an die Arbeit machten. — So gross ist die Begeisterung für die Errichtung einer Müllerschule in Paris, dass Herr Dévès im Namen des Börsen-Comités der zu gründenden Schule einen Theil der Parterre-Localitäten der Getreide-Börse abholte, so lange, bis die Schule in ihr eigenes Heim werde übersiedeln können, wodurch das Comité der ersten Schwierigkeiten entlohen ist. — Wie wir bereits früher Gelegenheit hatten zu erwähnen, wurden dort von officieller und nicht officieller Seite die verschiedenartigsten Pläne geschmiedet bezüglich Errichtung einer Müllerschule, geschwehen ist aber bisher nichts, daher sich einige massgebende Persönlichkeiten des Pariser Platzes entschlossen haben, nicht mehr zu emporetieren und zu deliberiren, sondern zu handeln, u. zw. — wie das Bulletin des Halles sagt — unter den günstigsten Auspicen. — Und wir? Wir haben zwar bereits eine Gewerbe-Mittelschule in Budapest, an welche auch eine Abteilung für Mülser-Lehringen existirt, aber keine *müllerschule* *Fachschule*, welche auf der Höhe der Zeit stünde und der Stellung

mint elvárndi malomvárosnak megfelele. Németországban van két malomiskolája. Péris ugy szintén alapját vetette meg iskolájának, Odessa sem fog soká késmi egy molnáriskola alapításával, míg Angolország, stájságság iskolai rendszerét fogva, mely szerint ki-ki ott s oly módon szerzeleti tudományát, a mint épen keze ügyében van, ugy véli segíteni a tudományos képzéségi al-és főmolnároknak nagyon is érzett hiányát, hogy minden évben nyílvános vizsgálat, »pályázatok« rendeznek diplomákkal és díjakkal.

De nálunk meg is lehet számlálni a kezünk újain a technikailag képzett al-és főmolnárokat, kik a vegytanban, rajzban és gépészetben járatosak, daczára annak, hogy a magyar őrési eljárás mindenütt mintaszerveket ismertetik el, és utánoztatik is. Valóban, ha nem volnának oly tehetséges malomépítőink és constructoreink, Budapest nem volna a földkerekség összes molnárainak Mekkája. Főmolnáraink külföldre mennek, mert minden valamire való külföldi malomban van magyar főmolnár ép úgy mint az orosz föld-földirtosoknál meg van a maga francia szakácsa. Szükségünk volna nem egy pót, de egy önálló magyar molnáriskolára, hol szakemberek vezetése alatt, kik a malomot nemcsak a könyvből ismerik, egy kísérleti malomban, melyben az új gépek valódi értéke használatban megállapították, az őrési terményeket vezonytás alá veszik és slútsi kísérleteket tesznek, s a molnárok gyakorlatilag is kiképezetnek. Ezen hiánynak szomorú következményét képezi, hogy vagy az új vívmányok felett (mint pl. a Beall-féle rovátkolás stb.) közönyössel és gyanakodással napirendre térnek, ugy hogy más országok már jóval megelőzték, vagy egyik másik molnár drága pénzük veszt meg oly gépet, melyet nemcsak ők az ócska van közé tehet.

A praktikus angolok még e téren is jóval túlhaladtak, mert mint már régebben említettük, a londoni malomgyesületben egy bizottságot neveztek ki, melynek hivatása az új malomgépek kipróbálása, hogy esetleg jó találmány ne kerülje ki molnáraink figyelmét, másrészt pedig megóvja tagjait attól, hogy egy hasznaltalan gép megvétele által kár szenvedjenek. Szemrehányásunk semmi esetre sem illet molnárainkat, kik megtehetik a magukét, hogy a magyar malomipart fellendítsék, sem pedig magyar fájunkat, mely művelődésére képes és kitarló, hanem ezen sorokkal a kormányának akarunk intést adni, hogy az elcsúszott következtetéseket levonja az eddig elért gyakorlati eredményekből s ezen elméletnek a gyakorlati való összekapcsolása mellett a kor magaslatán álló érdek ifjú nemzedéket neveljen, hogy a létező való küzelemben munkánsaink minden tekintetben megfelelhessenek a kor igényeinek!

A német vámterület áruforgalma Ausztria-Magyarországgal az utolsó évtizedben.

A lapok röviddel ezelőtt azt a hírt közölték, hogy a német császári statisztikai hivatal utasítottól, hogy állítson össze hosszabb időre visszanyúló kimutatást Németországnak annaz országokkal való forgalmáról, a melyekőt árukat importál s a melyekbe árukat szállít. Ezek a kimutatások a német birodalom statisztikai évkönyvének (új folytatás) 51-ik kötetét fogja képezni; figyelemint fogják közölni, az első füzet már megjelent s ez ránk néze azért aktuális érdekelt, mert Németországnak Ausztria-Magyarországgal való kereskedelmi forgalmát ismerteti. (Megjelent Berlinben. Pottkammer és Mühlbrecht'scl.) E jelentés minden egyes árucikkre kiterjed, a melyek az Ausztria-Magyarországgal való forgalomban némi fontossággal bírnak. A jelentésben meg

Budapests als *Müllerstadt* *par excellence* entsprache. Deutschland hat denn zwei, Frankreich hat seine Müllerschule bereits gegründet. Odessa trägt sich auch mit dem Gedanken, demnächst eine solche zu gründen, während England mit seinem eigenblühlichen Schulsysteme, wonach Jedermann sich sein Wissen an der ihm beliebigen Schule holen kann, dem Mangel an technisch gebildeten *Unter- und Ober-Müllern* durch die jährlichen öffentlichen Prüfungen oder »Concours« mit Vertheilung von Diplomen und Preisen abhilft. — Die Zahl der technisch gebildeten *Unter- und Ober-Müller*, die auch in der analytischen Chemie, im constructiven Zeichnen und in der Mechanik genügende Kenntnisse haben, lassen sich bei uns auf den Fingern herzählen, trotzdem das ungarische Malverfahren in der ganzen Welt als muster-giltig anerkannt und nachgeahmt wird. Wahrlich, hätten wir nicht so tüchtige Mühlenbau- und Constructeure hier, Budapest wäre noch nicht der Wallfahrtsort der Müller des ganzen Erdensrands geworden, die uns die Obermüller einführen, gerade so wie der russische Grundbesitzer seinen französischen Koch haben muss. Wir brauchen eine selbststehende ungarische Müllerschule, kein Surrogat! geleitet von Fachmännern, die die Mühle nicht nur vom Hörensagen kennen, mit einer Versuchsmühle, wo Müller praktisch herangebildet, wo die von Zeit zu Zeit auftauchenden neuen Müllereimaschinen auf ihren Werth erprobt und die Malprodukte chemisch analysirt und verpacken werden können. Die Folge dieses Mangels ist, dass neuere Erzeugnisse entweder mit Misstrauen und Gleichgültigkeit betrachtet werden, so dass uns andere Länder um eine Pfordelänge vor sind und wir nur nachhinken, wie z. B. die Beall'sche Riffelung und manche andere praktische Maschinen, oder der eine oder andere Müller wirft schweres Geld für eine Maschine hinaus, welche er dann als altes Eisen verkaufen muss. Die praktischen Engländer sind uns auch hierin vor, denn sie haben, wie wir bereits früher zu berichten Gelegenheit hatten, ein Subcomité im Londoner Mühlenverhande gebildet zum Zwecke der Erprobung aller Müllereimaschinen, damit ihnen eventuell eine gute Erfindung nicht entgehe, ohne dass jedoch ihr Mitglied das Geld für schlechtes Zeug hinauszuwerfen gezwungen seien. — Dieser unser Vorschlag richtet sich keinesfalls gegen unsere Müller, die das ihrige gethan haben, um die ungarische Müllerei zu begründen, zu heben und auf ihrer Höhe zu erhalten, noch auch ist er gegen unser ungarisches Menschen-Material gerichtet, welches bildungsfähig und tüchtig ist, sondern diese Zeilen sollen eine Mahnung an die Regierung sein, für die Mühlen-Industrie Ungarns, welche, wenn man von der Initiative Graf Széchenyi's absieht, bisher noch keinerlei Aufmunterung von oben genoss, durch Gründung einer Schule mit tüchtigen inländischen Kräften das theoretische Facit aus den bereits erzielten praktischen Errungenschaften zu ziehen und durch geschickte Verbindung dieser Theorie mit der Praxis eine tüchtige Jugend heranzuziehen für die Zukunft.

Warenverkehr des deutschen Zollgebietes mit Oesterreich-Ungarn im letzten Jahrzehnt.

Vor einiger Zeit lief durch die Zeitungen die Nachricht, das kaiserliche deutsche statistische Amt sei beauftragt, Sonder-nachweisungen über den deutschen Handel mit den wichtigsten Herkunfts- und Bestimmungsändern der Waaren für eine längere Jahresreihe herzustellen. Diese Nachweisungen werden den 51. Band der Statistik des deutschen Reiches (neue Folge) bilden; sie werden heftweise herausgegeben, und als erstes Heft von hervorragender actuellem Bedeutung ist sonder der Nachweis des deutschen Waarenverkehrs mit Oesterreich-Ungarn erschienen (Berlin. Pottkammer u. Mühlbrecht). Es sind dabei alle einzelnen Waaren-gattungen berücksichtigt, welche für den Verkehr mit Oesterreich von besonderer Bedeutung sind. Angegeben sind die Mengen und die Werthe der Einfuhr in den freien Verkehr und

vannak nevezve az áruk, azok mennyisége és értéke, melyek a szabad forgalomban részüket, s a kivittelt képező czikkok és pedig 1880-tól 1889-ik év végéig, de az említett évtized átlagos forgalmi összege, mely sok tekintetben fontos volna, nincs kiszámítva, illetőleg feltüntetve lenne. Ezt némileg igazolhatja az a körülmény, hogy az egyes évi eredmények összehasonlíthatóságát részint a statisztikai árukimutatáson tett változtatások, részint Bremának és Hamburgnak a vámterülethez való csatlóása a származási és rendeltetési országokat illetőleg több tekintetben megnehezítette. A mi az érték meghatározást illeti, főképp azt kell tekintetbe venni, hogy az 1889-ik évet illetőleg az érték meghatározást nem rég országok szerint fogantatosították, míg előbb a ki- és bevitt áruknak csak az egész vámterületre vonatkozó átlagos értéket puhatolták ki, a minék a ki- és bevittre egyes országok szerint való alkalmazása nem eredményezhetne fontos adatokat.

A következők táblázat a gabona- és őrlmények forgalmát feltüntető adatokat tartalmazza:

Ausztria-Magyarország bevitelle a vámanél vámterületi számlái forgalmából.
Einfuhr in den freien Verkehr des deutschen Zollgebietes aus Oesterreich-Ungarn.

1 b	A vámtarifa száma:			
	9 a	9 ba	25 q 1	25 q 2
évi	lőrn, 1889-ben csak nem orosz eredetű búza	rossz; 1889-ben csak nem orosz eredetű rozsa	liszt gabonából, búvetyűsekből, tenetelű rozsa	liszt gabonából, búvetyűsekből, tenetelű rozsa
Jahr	Weizen; 1889 nur Weizen nicht-russischen Ursprungs	Roggen; 1889 nur Roggen nicht-russischen Ursprungs	göriből és rizsből	Stroh aus Getreide, Hülsenfrüchten, Mais und Reis
1889	1,007,487	1,344,423	157,630	185,446
1888	934,640	1,205,817	118,542	103,767
1887	363,245	1,044,304	54,037	206,485
1886	385,637	438,986	30,278	164,037
1885	376,593	467,671	110,986	188,425
1884	395,234	828,224	180,366	381,327
1883	361,709	2,034,232	401,706	394,657
1882	396,166	2,609,562	751,294	321,780
1881	554,871	905,382	532,798	247,089
1880	332,830	832,631	634,418	226,164
1889	8,059	20,435	1,703	3,470
1888	6,729	17,361	1,067	2,594
1887	2,897	11,829	459	5,162
1886	2,892	6,409	197	4,019
1885	2,919	6,313	1,221	5,087
1884	3,557	12,506	2,246	11,440
1883	3,255	37,333	5,222	11,950
1882	3,027	51,234	9,918	9,581
1881	5,327	19,013	9,484	6,918
1880	3,361	17,235	10,785	5,654

A lisztmoly kiirtásáról.

Az utóbbi időben ismételen érkeztek hozzánk tudakozások, hogy mi módon lehet az alkalatlan lisztmolyt kipusztítani. Ennek következtében megragadjuk az alkalmat, hogy alább közöljük mindazokat a szereket, a melyeket a kifutónak szerszertel *Die Mähle* című lípsei szaklap a legutóbbi hat év alatt közölt.

1885-ben azt ajánlotta egy malomtulajdonos, a ki maga is sokat szenvedett ezen rovarkórtól, hogy minden hasadék és repedés a padon, deszkafalon, székrenyekben és kamrákban, a hol ez a fereg előfordul, kiirtásandó, forró vízzel öntözendő és aztán ablakszegélyekkel vagy agyafölddel betapasztandó. Hogy ha a lisztberegnek belül nagyon tele vannak hábokkal, akkor a selymet le kell venni. Egy kevésbé megisztítottat két az által, hogy ha néhány órán át megisztított, meg nem örölt búzát

der Ausfuhr aus demselben für die einzelnen Jahre 1880 bis 1889, eine Summirung oder Durchschnittsberechnung für das Jahrzehnt, die für manche Zwecke erwünscht wäre, ist nicht beigegeben. Zur Rechtfertigung mag allerdings der Umstand dienen, dass die Vergleichbarkeit der einzelnen Jahresergebnisse theils durch Aenderungen des statistischen Waarenverzeichnisses und der Werthschätzung, theils durch die Folgen des Zollanschlusses von Bremen und Hamburg für die Bezeichnung der Herkunfts- und Bestimmungslander mehrfach beeinträchtigt ist. Bezüglich der Werthschätzung kommt namentlich in Betracht, dass erst für 1889 verschiedene Werthschätzungen landerweise vorgenommen worden sind, während im Uebrigen bei den Schätzungen nur die Durchschnittswerthe der ein-, beziehungsweise ausgeführten Waaren für das gesammte Zollgebiet ermittelt worden sind, deren Anwendung auf die Ein- und Ausfuhr, beziehungsweise nach den einzelnen Landern zu vielfach ungenauen Ergebnissen führen muss.

Im Nachfolgenden geben wir die auf den Getreide- und Mahlproductenverkehr bezugnehmenden Daten:

Ausztria-Magyarország bevitelle a vámanél vámterületi számlái forgalmából.
Einfuhr in den freien Verkehr des deutschen Zollgebietes aus Oesterreich-Ungarn.

1 b	A vámtarifa száma:			
	9 a	9 ba	25 q 1	25 q 2
évi	lőrn, 1889-ben csak nem orosz eredetű búza	rossz; 1889-ben csak nem orosz eredetű rozsa	liszt gabonából, búvetyűsekből, tenetelű rozsa	liszt gabonából, búvetyűsekből, tenetelű rozsa
Jahr	Weizen; 1889 nur Weizen nicht-russischen Ursprungs	Roggen; 1889 nur Roggen nicht-russischen Ursprungs	göriből és rizsből	Stroh aus Getreide, Hülsenfrüchten, Mais und Reis
1889	1,007,487	1,344,423	157,630	185,446
1888	934,640	1,205,817	118,542	103,767
1887	363,245	1,044,304	54,037	206,485
1886	385,637	438,986	30,278	164,037
1885	376,593	467,671	110,986	188,425
1884	395,234	828,224	180,366	381,327
1883	361,709	2,034,232	401,706	394,657
1882	396,166	2,609,562	751,294	321,780
1881	554,871	905,382	532,798	247,089
1880	332,830	832,631	634,418	226,164
1889	8,059	20,435	1,703	3,470
1888	6,729	17,361	1,067	2,594
1887	2,897	11,829	459	5,162
1886	2,892	6,409	197	4,019
1885	2,919	6,313	1,221	5,087
1884	3,557	12,506	2,246	11,440
1883	3,255	37,333	5,222	11,950
1882	3,027	51,234	9,918	9,581
1881	5,327	19,013	9,484	6,918
1880	3,361	17,235	10,785	5,654

Zur Vertilgung der Mehlmotten.

In letzter Zeit sind wiederholt Anfragen an uns gerichtet worden, auf welche Weise sich die lästigen Mehlmotten vertilgen lassen. Infolgedessen nehmen wir Veranlassung, nachstehend eine Zusammenstellung aller in den letzten sechs Jahren in der ausgezeichnet redigirten Fachzeitschrift *Die Mühle* (Leipzig) veröffentlichten Vertilgungsmittel zu geben.

Im Jahre 1885 empfiehlt ein Mühlenbesitzer, der selbst unter dieser Plage leidet, alle Ritze und Fugen in den Säcken und Bretterwänden der Kasten und Kammern, wo sich die Würmer finden, auszukuratzen, mit kochendem Wasser zu waschen und darnach mit Fensterkitt oder Töpferle zu zusehern. Sind die Mehlylinder inwendig stark mit Gespinnten besetzt, so muss die Seide abgezogen werden. Etwas reinigen kann man dieselben dadurch, dass man einige Stunden gereinigten aber unge-mahlten Weizen durchlaufen lässt. Alle Füll- und Abfuhrhoh-

bocsátunk rajta át. Valamennyi tölög és kifolyó csőnek jól meg kell tisztíttatnia és egy közeli fekerendővel forró vízzel kiöblíttetni. Valamennyi zsákok alaposan meg kell vizsgálni. A férgek a zsákokban behábozzák magukat és onnan csak kemény kézféllel vagy vas varakkal távolíthatók el. A repülő molyokat össze kell fogdosni. Hogy ha ez az alapos tisztogatás megtörtént, a melynél az üzemek természetesen szünetelni kell, úgy igen czél-szerű, ha valamennyi szilazsokrényt minden 8 napon erős kén-gőzzel kifüstöljük, mert még elég bete és fészék marad felfedeztetlenül, a melyekből új férgek jönnek elő. Zárt szekrényekben mindig használ a kén-gőz és a kénézshéaz vas üstöket használunk, a melyeken kéndarabokat gyújtunk meg és munkaszünet idején a ládákhá teszszük. Tűz kellő ügyelet mellett nem keletkezik.

1886-ban közölte *van den Wyngraert* ur azt a választ, melyet *Heyden-Boekenheim* természetűdös adott neki azon kérdésére, hogy miféle szer létezik a lisztmoly kipusztítására. E válaszból megtudjuk, hogy valamennyi a lisztmoly kipusztítására használ szer, sőt még a szénkének az alkalmazása is, a melyet üstökben magasan az épület teteje alatt helyezünk el. az épület légmentesen elzárva, hogy kétszer 24 órán kitegyük a szénkéng hatátságát, teljesen hatástalan, ha nem jár az épületnek és a tárgyakkal alapos tisztításával, a melyekben ez a rovar mint moly, álca vagy pete előfordul. A szénkéng azonfeül könnyű gyúlékonysága és az emberi időre való hatása folytán igen veszedelmes anyag és alkalmazása minden tekintetben a legnagyobb óvatosságot igényli.

Az egyik ezikkőrőnk véleménye szerint az olyan malmokban, melyekbe ezek az alkalmatlan rovarok befészkeltek magukat, nem kellene frissen őrölt lisztet rakótáron tartani, sem pedig őrös lisztzakkokban nem kellene a malomban eltenni, mert a hernyók szeretnek azokba bejutni. A pilléket pusztítsuk el azonnal, mielőtt valahol mutatkoznak, hogy a tojások lerakást lehetőleg megakadályozzuk. A hálókhban addig tartózkodnak a hernyók, míg onnan kimászának és magukat sötét sima helyeken behábozzák, a hálókat tehát lekeféltés és nedves ronggyal való törölés és a sarkoknak és csadékoknak tisztogatása által el kell távolítani. A tisztogatást nem szabad abbahagyni, mert a hernyók gyorsan növekszik és hamar más helyre mászik, még fel a falakra is, hogy magát behábozza.

1887-ben a lisztmoly kiirtására a következő franciaországi eredeti eljárás ajánlotték: 600 gr. burgonyaszess után nyert komás olaj, 150 gr. chloroformot, 150 gr. acrolein összekeverünk, aztán pedig ebben a folyadékban 20 gr. radix veriverae, 20 gr. kálmósut, 50 gr. törpe aloet és 50 gr. német pántamaggyökeret (radix pyrethri germanici) datunk. Ezzel a folyadékkal, melynek igen erős szaga van, egy eszet segítővel hemazsoljuk mindazokat a tárgyakat, a melyekbe a lisztmoly befészkelte magát, különösen a sarkokat és szögleteket, egy napig ilyen állapotban hagyjuk és aztán szorgosan szellőztetünk, míg a szag eltűnik.

Graf L. Molnár 1888-ban valamennyi repedésnek és hasadéknak gyakori alapos tisztogatását ajánlja és a fereszéknek carbolineummal való bekencsét.

1889-ben azt írja *Schüller Oswald* Molnár a „Die Mühlennek: „Lisztmoly, rovarok és lisztek ellen veygi szerek eddig nem igen váltak be. Az egyedüli szer, melyet eddig sikerrel alkalmaztam: nagy tisztaság a ládák, falak és hengerek hasadékaiban és szögleteiben. Hogy ha ezek a helyek, melyeken ezek a rovarok a legszevesebben tartózkodnak, gyakran le lesznek sópörve és a molyokat összefogdoszuk, akkor azokat idővel teljesen kiirthatjuk.

müssen gut gereinigt und mit einer Handspritze mit kochendem Wasser ausgespritzt werden. Alle Säcke müssen gründlich nachgesehen werden. Die Würmer spinnen sich in den Säcken ein und sind nur durch harte Bürsten oder eiserne Kratzen zu entfernen. Auf die fliegenden Motten ist Jagd zu machen. — Ist eine solche Generalarbeitung geschehen, bei der selbstverständlich der Betrieb eingestellt werden muss, so ist es gut, alle 8 Tage einmal alle Beutelkasten mit starkem Schwefeldampf auszuschwefeln, denn es bleiben immer noch unentdeckte Eier und Brutstätten genug übrig, um neue Würmer zu erzeugen. In geschlossenen Kisten hilft Schwefeldampf immer, und benutzt man zum Schwefeln eiserne Pfannen, auf welchen man Schwefelstücke anzündet und bei Stillstand in die Kiste setzt. Brand kann unter Aufsicht hierbei nicht entstehen.

Im Jahre 1886 theilt Herr van den Wyngraet die Antwort mit, welche ihm der Naturforscher Herr von Heyden-Boekenheim auf seine Anfrage nach einem Mittel zur Vertilgung der Mehlmotten gegeben hatte. Es geht daraus hervor, dass sich alle zur Vertilgung der Mehlmotten angewandten Mittel, ja, selbst die Anwendung von Schwefelkohlenstoff, den man in Schüsseln hoch an die Decken des Gebäudes aufstellte, dann das Gebäude luftdicht verschloss, um es so der Wirkung des Schwefelkohlenstoffes zweimal 24 Stunden auszusetzen, als nutzlos erweisen, wenn sie nicht mit einer überaus gründlichen Reinigung der Gebäude und Gegenstände verbunden werden, in welchen sich die Insekten als Motten, Larven oder Eier vorfinden. Schwefelkohlenstoff ist überdies wegen seiner leichten Entzündbarkeit und seiner Einwirkung auf die menschliche Lunge ein sehr gefährlicher Körper und erfordert die Anwendung desselben nach beiden Richtungen hin die, grössten Vorsichtsmassregeln.

Nach Ansicht eines Referenten soll man in Mühlen, in denen sich diese lästigen Insekten eingenistet haben, kein frisch gemalenes Mehl auf Lager haben, auch soll man keine leeren Mehlsäcke in der Mühle aufbewahren, weil die Raupen gern in dieselben einkriechen. Die Schmetterlinge vernichte man sofort überall, wo sie sich zeigen, um möglichst die Eilegung zu verhindern. In den Gespinnten hält sich die Raupe auf, bis sie fort-kriecht und sich an dunklen glatten Flächen verpuppt, erstere müssen daher durch Abbürsten oder Wegfegen mittel feuchter Lappen und sorgfältiges Säubern der Ecken und Ritze entfernt werden. Man darf im Reinigen nicht nachlassen, denn die Raupe wächst stark und kriecht schnell nach anderen Stellen, sogar die Wände hinauf, um sich zu verpuppen.

Im Jahre 1887 wurde zur Vertilgung der Mehlmotte folgendes aus Frankreich stammendes Rezept bekannt gegeben: 600 g Kartoffelfuselöl, 150 g Chloroform, 150 g Acrolein werden zusammengebracht und sodann lässt man in dieser Flüssigkeit ausziehen 20 g Vetterwurzel (Radix Veriverae), 20 g Kalmus, 50 g Zwergealoe und 20 g deutsche Bertramwurzel (Radix pyrethri germanici). Mit dieser Flüssigkeit, welche einen äusserst starken Geruch hat, bestreicht man mittelst eines Pinsels alle Gegenstände, in denen die Mehlmotte nistet, hauptsächlich die Ecken und Winkel, lässt einen Tag in diesem Stande und lüftet dann fleissig, bis der Geruch sich verloren hat.

Herr Obermüller L. Graf empfiehlt 1888 eine öftere gründliche Reinigung aller Fugen und Ritzen, sowie das Bestreichen aller Holztheile mit Carbolinum.

Im Jahre 1889 schreibt Herr Obermüller Oswald Schüller: „Gegen Mehlmotten, Würmer und Larven haben sich chemische Mittel bisher nicht gut bewährt. Das einzige Mittel, was ich bisher mit Erfolg angewendet habe, ist grosse Sauberkeit in den Ritzen und Winkeln der Kisten, Wände und Cylinder. Wenn diese Orte, wo sich das Ungeziefer am liebsten aufhält, oftmals abgefegt und die Motten weggefangen werden, so kann man dieselben mit der Zeit gänzlich entfernen. Hauptsächlich Staubwinkel sind ihre Schlupfwinkel und der Staub muss vor allem entfernt werden; am blossen, kahlen Holze halten sie sich nicht auf.“

Főképen poros helyek képezik buvhelyeiket és első sorban a port kell onnan eltisztogatni; a csuszap. tisztán fán meg nem maradnak.

A múlt évben a következő, általunk is (II. évfolyam) között, dr. Bryce által a The Millerben ajánlott szert ismertettem a „Die Mühle”, a melynek alkalmazásánál magától érthetőleg a legnagyobb óvatossággal kell eljárni, hogy tűz ne keletkezék, szintugy tanácsos előbb az érdekelt tűbiztosító társaság beleegyezését kinyerni.

„Mintán a molyos épületben minden ajtó, ablakot és egyéb nyílást jól elzárunk, az épületben különféle helyeken serpenyőket állítunk fel parkázzunk, erre ként teszünk is elégetjük. A füstölést legezteszűrő és legtanácsosabb este a malom bezárása után végezni s esteként mindaddig ismételni, míg a molyoknak nyoma is eltűnik.

A kőngőzöket következő módon is igen könnyen és igen egyszerűen fejleszteljük. Töltünk meg forró hamuval egy hádog-éreg s állítsuk forró vízbe, vagy pedig töltünk meg valamely óreg ültőt vagy más edényt, mely 15 cm. magas és 40 cm. átmérőjű, forró hamuval, csináljunk közébre egy kis melyedést, tegyünk bele ként és salétromot s gyújtsuk meg 3 font kénnel és 100 g. salétrommal. Ezzel egy 28 köbméter nagyságu helyiséget teljesen ki lehet kezelni. Magától érthető, hogy az ajtókat és ablakokat emel az eljárásnál is jól be kell csukni.

A lisztes zsákokat vizsgáljuk meg jól, hogy nem találunk-e moly-álcákat vagy hernyókat benne; ha vannak benne, hevítsük meg a liszteset száraz szárítóban, mely cézből vékony rétegen szetterjük, úgy hogy a hőség elérhesse s a burkolatot, melyben van, átjárhassa. Ezt a liszteset semmi esetre sem szabad eladni vagy berakítani, mert csakis serteséleségnek lehet még felhasználni, de e cézből is előbb vízben meg kell főzni.

A hol e molyok álcáinak szövetét a lisztes zsákokon, pitlőken, csigákon vagy a fali lécek porában találni lehet, ott bizonyosan a behábozott álcát is megtaláljuk. Ez esetben szükséges, hogy az illelő helyeken a molyokat vagy apró összefüggő, mintegy 19 mm. hosszú lisztesomákat megkeressük, lesöpörjük, összegyűjtjük és elégessük. Az álcát, ama tulajdonságánál fogva, hogy behábozása előtt a repedésekbe és hasadékokba visszatér, nagyon sok olyan helyen megtalálhatjuk, a hol lemosni vagy lesöpörni semmikép sem lehet.

Ily helyeken két módon pusztíthatjuk el. Várunk, míg a hábuk felrepednek s az állatka kibújik belőlük, s akkor megöljük, még pedig úgy, hogy egyrészt kézzel összefogassuk, másrészt kőngőzfél megöljük. Ha az utóbbi módot választjuk s következetesen ismételjük, úgy csak nagyon kevés új moly fog lámadni, felfőve természetesen, hogy a munkát kártatással és pontosan végezzük. A többször egymásután elégetett két teljesen biztosítja a sikert.

Ahol azonban a molyok a szövetekbe és serlegszerkezethez fészkeltek be magukat, ott gőznyomással kell ellenük küzdeni, hogy a zavart, melyet hábukkal és szövetekkel okoznak, kisebbítsük. A falak, padlók, mennyezeti stb. előbb lesöpörtenek, hogy semmi por se legyen rajtuk, aztán 5 liter vízbe 2 gr. maró szublimátumot keverünk s azzal befecskendezzük. Magától értetik, hogy nagyobb helyiségek befecskendezésére több folyadékot használunk, mert a fentjelzett mennyiség csak a keverési arányt jelzi. A befecskendezést azonban, míg a falak nedvesek még, a kénezés követi, mely eljárás az álcákat vagy hábukat biztosan megöli.

Ugyanígyen biztos hatásúak a chlogrgzők is s különösen

Im vergangenen Jahre gab „Die Mühle“ nachstehende auch in unserem Blatte reproducire (Jahrgang II.), von Dr. Bryce aus Toronto in The Miller empfohlene Mittel zur Vertilgung der Mehlmotten bekannt, bei deren Anwendung man selbstverständlich mit der grössten Vorsicht verfahren muss, damit kein Feuer ausbricht, ebenso wird man gut thun, sich vorher der Einwilligung der beihiligten Feuerversicherungsgesellschaft zu versichern.

»Nachdem man in dem von den Mehlmotten heimgesuchten Gebäude sämtliche Thüren, Fenster und sonstige Oeffnungen geschlossen hat, vertheilt man eine Anzahl Kohlenbecken in den verschiedenen Theilen des Gebäudes, stellt in flachen Pfannen Schwefel auf die Becken und zündet dieselben an. Es empfiehlt sich, diese Durchröucherung Abends nach Schluss der Mühle vorzunehmen und so lange allabendlich zu wiederholen, bis sich keine Spur der Motten mehr in der Mühle findet.

Ein leqneres Verfahren zur Herstellung von Schwefeldämpfen ist das folgende: Man stellt eine mit heisser Asche gefüllte metallene Schüssel in ein Gefäss mit heissem Wasser, oder man füllt einen alten Kessel oder anderes Gefäss, mindestens 15 cm. hoch und 40 cm. im Durchmesser mit Asche, macht in die Mitte derselben eine kleine Vertiefung, in welche man den Schwefel und Salpeter legt, und zündet dieselben dann an. 3 Pf. Schwefel und 100 g. Salpeter genügen zum Schwefeln eines Raumes von 28 Kubikmeter Grösse. Natürlich müssen auch bei diesem Verfahren Thüren und Fenster gut geschlossen werden.

Man durchsuche die Mehltsäcke genau, ob sich Larven oder Raupen der Mehlmotte darin finden, ist dies der Fall, so überhitze man das Mehl in einer trockenen Darre; man breitet es zu diesem Zwecke in einer dünnen Schicht aus, so dass es die Hitze erreichen und die Umhüllungen, in denen es enthalten ist, durchdringen kann. Dieses Mehl darf unter keinen Umständen verkauft oder auf Lager gebracht werden, sondern kann nur, wenn es in Wasser gekocht oder gedämpft wurde, zum Schweinefutter dienen.

Wo man die Gewebe der Insecten an den Mehltsäcken, Beuteltüchern, Schnecken oder in dem Staube an den Wandleisten der Getreidespeicher findet, kann man es als feststehend betrachten, dass sich die Larven verpuppt haben. In diesem Falle ist es nöthig, an den erwähnten Stellen nach den Motten oder kleinen zusammengebackenen Mehlklumpen von etwa 19 mm. Länge zu suchen, dieselben abzuhaken, zu sammeln und zu verbrennen. Infolge der Eigenblüthigkeit der Larve, sich, wenn sie sich nicht in einem Sacke oder Mehlballung verborgen hat, vor ihrer Verpuppung in Spalten und Ritzen zurückzuziehen, findet man sie an unzähligen Orten, wo es unmöglich ist, sie durch Abwaschen oder Abschneuern zu vertreiben.

Dann gibt es noch zwei Wege zur Ueberwindung dieser Schwierigkeit. Man wartet, bis die Puppen geschüpft werden und die Motten ausschlüpfen und tödtet dann die letzteren, indem man dieselben sowohl mit der Hand wegfängt, als auch durch wiederholte Anwendung von Schwefeldämpfen vertilgt; führt man letzteres Verfahren mit einiger Beharrlichkeit aus, so werden nur wenig Entwicklungen neuer Motten stattfinden — vorausgesetzt, dass man die Arbeit vollständig und beharrlich ausführt —, die Menge des nach und nach verbrannten Schwefels sichert einen glücklichen Erfolg.

Wo indessen sich die Larven in den Beuteltüchern und Becherwerken eingenistet haben, empfiehlt sich die Anwendung von Dampf unter Druck durch das Beutelutuch, die Becherwerke und andere Maschinen getrieben, um die Störungen, welche die Puppen und ihre Gespinnte verursachen und durch welche die Maschinen verstopft werden, zu verringern. Die Wände, Decken und Fussböden werden zuerst abgerichtet oder abgeseuert, um allen Staub zu entfernen, und alsdann vermittelst einer Handspritze mit einer Lösung von 2 g. Aetzsublimat auf je 5 l. Wasser besprengt. Durch die sofort hiernach und beharrlich ausgeführte feucht sind, vorgenommene Schwefelung wird der Zerströng der Larven oder ihrer Puppen recht wirksam Vorschub geleistet.

olyan helyeken előnyösebb a kénél, a hol ezzel esetleg tűzvesztély van összekötve. A chlorizolt úgy fejtesszük, hogy mázos tálban 1 rész manganszuperoxidot, 2 rész kénsavat és 2 rész vizet keverünk össze s a keveréket kályhára állítjuk. Még könnyebben érhetjük el ezt a célt úgy, ha 3 font chlormentz 3 font sósavval keverünk össze, mely keverék 28 köbmeter úrtartalmu helyiség kiözönlésére elegendő. A maró szublimatum helyett Fletscher J., a hírneves rovarismerő, szappanoldattal ajánl. Riley tanár a következő keveréket tartja lejtészerőbbnek: 10 liter petroleumot, 5 liter vizet és $\frac{1}{2}$ font kőszénegest vagy lágú szappant. A szappant vízben feloldjuk s miután formi kezd. közéje keverjük a petroleumot s 5–10 percig jól keverjük. Az oldat teljesen kész állapotban lejtészerő tömeg, mely kihülés közben megszűrsődik, az üveghez hozzátapad, a nélkül, hogy olajosnak látszanék. Használat előtt a keverék egy részét 9 rész vízzel keverjük fel, ugy hogy a fenti utasítás szerint 150 liter hígított folyadékot kapunk. A petroleum, ha csak gyengén keverjük a folyadékot, azonnal vegyül a szappanoldattal, de aztán, ha állni hagyjuk, midőn kihűl és midőn vízzel hígítjuk, ismét kiválik belőle. A petroleum teljes egybeolvadását csak az erős, gyors keverés idézheti elő, mert nem lassankint, hanem egyszerre hirtelen olvad össze. A keverék vérmegsejtésére kellene lenni. Riley tanár hangsúlyozza, hogy ez a szer csak akkor hat biztosan, ha valamennyi alkatrészre jól öszszeolvad s hogy sokszor hiába tettek vele kísérleteket s annak oka csak az volt, hogy a keveréket nem jól csinálták.

Egy másik szer a lizimolyok kipusztítására abban áll, hogy néhány csepp eucalyptusolajat gyapottatvára csepegtetünk, a vattát kis gaezacsókba tesszük és azokat mindenütt az egész malomban, a hol csak molyok előfordulnak, felakasztjuk. Ezen olajnak átható erős szaga valamennyi rovarot elűzi, csak gondunk legyen rá, hogy a vászartól olaj valódi. hamisításban. — Az alkalmazásnál óvatosságnak kell lenniük, mert az eucalyptus-olaj szagát a lizimoly könnyen felveszi.

Végül még a következő, az *Annales Agronomiques*-ben közölt eljárást ismerteteli a *Die Mühle*, a melynek állítólag tökéletes hatása van és a lizist sem meg nem változtatja, sem meg nem rontja, melyet azonban természetesen a legnagyobb óvatossággal kellene alkalmazni, hogy tőz ne üssön ki; semmiesetre sem volna szabad azonban vele az érdekeltektől (tűbiztosított-társaság belegezésének nélkül) megpróbálkozni. Abban a helyiségben, melyben molyokat veszünk észre, minden nyílást és hasadékat az átjón, ablakokon stb. ragasztunk be papírossal és egy kis kaskályhát lésünk el két kivételről jövő csóval, melyek közül az egyik fűt a kályhán lesz beillesztve és a legmesszebb eső helyiségbe, a teltől mellett vezet, míg ellenben a másik cső a szomszéd helyiségből jön, a padlón fekszik és a kályha tűzszekrény alatt végződik. A csöveket agyaggal azután jól betömjük, a kályhát körülbelül 10 liter jól izzó szénmel megtöltjük, elzárjuk és szintén agyaggal betapasztjuk, úgy hogy a további égés folyamán a szénoxiddal egész mennyisége a helyiség levegőjével keveredik össze. A szént természetesen ki hagyjuk égni, míg magától elalszik. Csak 24 óra múlva lesz azután a helyiség kellő óvatossággal kinyitva és ott fogjuk találni a molyokat és bábokat dűtletlenül. Ha azonban, a mi néha előfordul, néhány moly még él, akkor nem lesz nehez a félig elkáult rovarokat öszszefoglalni és megölni, mert természetesen önfertőtlenítőképűl fogva valamennyien a helyiségnek szénoxiddal legkevésbé terhelt részébe menekülnek.

Végül azzal a megjegyzéssel zárja be a *Die Mühle* ezen

Ebenso wirksam erweisen sich Chlorlümpe in denjenigen Fällen, wo die Anwendung von Schwefelölampen die Feuersgefahr zu sehr erhöht. Zur Erzeugung der Chlorlümpe mischt man in einer glasierten Schüssel 1 Theil Mangansperoxyd, 2 Theile Schwefelsäure und 2 Theile Wasser, welches Gemisch man auf einen Ofen stellt; noch leichter erreicht man diesen Zweck durch eine Mischung von 3 Pfund Chloralkali mit 3 Pfund Salzsäure für je 28 Kubikmeter Raum. An Stelle der Lösung von Aetzsublimat empfiehlt der berühmte Insectenkenner J. Fletscher die Anwendung einer Seifenlösung. Prof. Riley hält folgende Mischung für die passendste: 10 l. Petroleum, 5 l. Wasser und $\frac{1}{2}$ Pfund gewöhnliche oder Schmierseife. Man löst die Seife in Wasser auf, fügt, wenn die Lösung kochend heiss ist, das Petroleum hinzu und rührt die Mischung 5–10 Minuten lang kräftig durcheinander. Die Lösung bildet, wenn sie vollkommen hergestellt wird, eine rahmartige Masse, welche sich beim Abkühlen verdickt und ohne Zeichen von Oeligkeit an einer Glasplatte hängen bleibt. Vor dem Gebrauche verdünnt man einen Theil dieser Mischung mit 9 Theilen kaltem Wasser, so dass man nach obigem Recept 150 l. verdünnte Mischung erhält. Das Petroleum verbindet sich, wenn nur mässig umgerührt, augenscheinlich mit der erwarteten Seifenlösung, sendet sich aber beim Stehen, Erkalten und der Verdünnung mit Wasser wieder ab. Eine vollständige Verschmelzung des Petroleumes erreicht man nur durch heilige Bewegung und bildet sich dieselbe nicht nach und nach, sondern plötzlich. Die Temperatur der Mischung sollte der Blutwärme gleichkommen. Prof. Riley bemerkt nachdrücklich, dass sich dieses Mittel nur dann bewähre, wenn alle Bestandtheile vollständig verschmolzen sind, und behauptet, dass alle Misserfolge lediglich der Nachlässigkeit bei der Vermischung zuzuschreiben seien.

Ein anderes Mittel zur Vertilgung der Mehlmotten besteht darin, dass man einige Tropfen Eucalyptusöl auf Baumwollentwarte sprengt, diese in kleine Gaezäschen bringt und letztere ringsum in der ganzen Mühle, wo sich Motten finden, aufhängt. Durch den scharfen Geruch dieses Oeles werden alle Insecten vertrieben, nur versichere man sich beim Einkauf des echten unverfälschten Oeles. — Bei der Anwendung sei man vorsichtig, da sich der Geruch des Eucalyptus leicht dem Mehle mittheilen kann.

Schliesslich theilte *Die Mühle* noch folgendes, in den *Annales Agronomiques* empfohlene Verfahren mit, dasselbe soll von vollständigem Erfolge begleitet sein und das Mehl weder verändern noch beschädigen, müs te aber selbstverständlich mit der grössten Vorsicht angewandt werden, damit kein Brand entsteht; jedenfalls darf dasselbe nicht ohne Einwilligung der berechtigten Feuerversicherungsgesellschaft versucht werden. In dem Raume, in welchem man Motten vorfindet, verklebe man alle Spalten und Ritzen an Thüren, Fenstern etc. mit Papier und verche eine kleinen eisernen Ofen mit zwei von aussenhalb kommenden Röhren, deren erstes oben auf dem Ofen eingeffigt wird und nach dem am weitesten entfernten Raume an der Decke entlang führt, während das andere aus dem nächsten Raume kommt, an dem Fussboden hinführt und unter dem Feuerkasten endet. Die Röhre werden vollständig mit Lehm verschmiert, dann wird der Ofen mit etwa 10 Liter gut entzündeter glühender Kohle gefüllt, hierauf geschlossen und gleichfalls mit Lehm verklebt, so dass bei der weiteren Verbrennung der ganze oxydirte Kohlenstoff an die Luft des Raumes abgegeben wird. Die Kohle lässt man natürlich verbrennen, bis sie ausgebrannt ist, ohne nachzulassen. Nach 24 Stunden erst wird der Raum mit der nöthigen Vorsicht geöffnet und findet man dann die Motten und Puppen lehrlos vor. Sind jedoch, wie es zuweilen geschieht, noch einige Motten lebendig, so ist es nicht schwer, die halblebenden Insecten zu fangen und zu tödten, da sie aus einem natürlichen Erhaltungstribe sich alle nach dem am wenigsten mit Kohlenstoff beladenen Theile des Raumes zurückgezogen haben.

Endlich schliesst *Die Mühle* diese Zusammenstellung mit

összeállítást, hogy egy látszik ezen jav nagyon el van terjedve és végül felhívja mindazokat, a kik ezen rovaroktól szenvedtek, hogy kiírásukra vonatkozó tapasztalataikat közöljék.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Kereskedelmi tárgyalások Németországgal. Az a hét végeig közzétett informatív jelentések szerint biztosan feltehető, hogy a kereskedelmi szerződés Ausztria-Magyarország és Németország között a legközelebbi napokban alá fog íratni. A Neue freie Presse jól értesült berlini forrása erről következőköt közli: Az osztrák-magyar-német kereskedelmi szerződés ügyében kiváló helyről állítható, hogy az összes fontosabb pontok tekintetében a megállapodás létrejött és a szerződés esetleg még husvét előtt fog aláírni. Ez a megegyezés nemcsak a legelőb kedvezményről illeti, hanem a teljes tarfaszerződést és különösen a gabonavámokat. Hogy az utóbbiak megsiklése meddig terjed, ez iránt még nem lehet biztosat tudni, de úgy látszik, hogy a legelőb német javaslat vagyis 3.50 márká vmi mellett maradtak. A gabona differenciális vámsját, úgy látszik nem engedélyezték. Másrészt az iparvámok megsiklése tekintetében Ausztria-Magyarország kielégítő engedményeket tett Németországnak. Azonban a most megkötendő egyezményt nem terjesztik közvetlenül az illető törvényhozó testületek elé, hanem ez csak alapja lesz a más államokban megindított szerződési tárgyalásoknak. Csak ha ez nem vezetne ezelőz, lép az osztrák-magyar-német szerződés egyedül elte, máskülönben pedig az összes tervezett kereskedelmi szerződésekket együtt lépnek hatályba. Ezzel szemben a »Magy. Ért.-nek a következőket jelentik Bécsből. »A Neue fr. Presse-nek az osztrák-magyar kereskedelmi szerződésre vonatkozólag közölt hír korai. A döntő értekezések a legközelebbi napokban fognak megtartatni. A tárgyalások sikerében már kételkedni nem lehet. A szerződést magát valószínűleg röviddel husvét után írják alá. »A »Presse« színtén tévesnek nyilvánítja azt a hírt, hogy az osztrák-magyar-német kereskedelmi szerződés aláírását legelőb husvitre várják. Meglehet, hogy a megbízottak még a héten értekezletet tartanak; de még az esetben is, ha ez alkalmával megegyezés jön létre a döntő kérdésekre nézve, megállapítandó lesznek még a részletek, úgy hogy az aláírás közvetlenül későbbön állónak nem tekinthető.

A valuta rendezése. Wekerle pénzügyminiszter e heti bécsi utóáról a következőket jelentik: Bármennyire örömdetes is, hogy a legfontosabb kérdés, t. i. a valuta-szabályozás megoldása már nem messze távolba elhalasztottnak látszik, a bécsi megbeszéleseknek engvére csak azon hatások van, hogy az 1897-os m. áll. czimletlek konvencziójának eshetősége ez idén, ill. a valuta-szabályozás keresztülvitele előtt egyáltalában többé szóba sem jöhet, miután e terjedelmek szüneti művelés a készpénzfizetés fölvetésének időpontját most csakis továbbra halasztaná el. Ezt ki-kerülni annál is inkább szükségesnek mutatkozik, minthogy a készpénz-forgalom helyreállításának előfeltétele, (t. i. a megfelelő állampénztár-készlet) legnagyobb mérőben megvan, mert a rendelkezésre álló osztrák és magyar állampénztári készletek már most is elérik a 200 millió forintnyi összegrét.

MŰSZAKI APRÓSÁGOK.

A német malomok munkaidéjét illetőleg a német malomműködők szaklapja tudakozásaira a következő adatokat kapta: 662 malomban, melyek 2363 legényt, 1849 segédmunkást és 131 isnai foglalkoztatnak, volt: 12 óra naponta a malom 20%-ában, 13-14 óra 30%-ában, 15-16 óra 15%-ában, 17-

der Bemerkung, dass diese Plage eine grosse Verbreitung gefunden zu haben scheint und der Bitte an Alle, welche durch diese Insecten zu leiden hatten, derselben ihre Erfahrungen bezüglich deren Vertilgung mitzutheilen.

LEGISLATORISCOS.

Ueber die Vertragsverhandlungen mit Deutschland wird bis Schluss der Woche gemeldet, dass sich die Chancen für das Zustandekommen eines Vertrages in der That wesentlich gebessert haben. Die deutschen Unterhändler zeigen ein freudigeres Entgegenkommen, sowie das Bemühen, über die aufgetauchten Schwierigkeiten hinweg zu gelangen, und ist namentlich durch die Vorlage des Entwurfes einer Veterinär-Convention Beweis erbracht, dass grosses Gewicht darauf gelegt wird, ein positives Resultat zu erzielen. Die Differenzen in Bezug auf die Getreidezölle bestehen auch nicht mehr im früheren Umfange, allerdings werden wir in den vereinbarten Sätzen keine besondere Errungenschaft erblicken können, in denselben deutscherseits für alle Provenienzen eingeräumt werden. Erfolgt die Einigung der Unterhändler, dann wird der Vertrag auf die Dauer von 12 Jahren abgeschlossen. — Die vorstehenden Mittheilungen bezüglich der günstigeren Chancen der Vertragsverhandlungen werden auch von anderer Seite bestätigt. Eine Berliner Meldung der »N. fr. Pr.« will sogar wissen, dass die Unterzeichnung des Vertrages unmittelbar bevorstehe. Ob die Dinge wirklich so liegen, weit gefehlen sind, ist uns nicht bekannt; wir theilen indessen, wenn auch unter Vorbehalt, das Berliner Telegramm der »N. fr. Pr.« mit, dasselbe lautet: »Betreffs des deutsch-österreichischen Handelsvertrages wird mir von hervorragender Seite bestätigt, dass über alle hervorragenden Punkte eine Verständigung erzielt wurde und die Unterzeichnung des Abkommens unmittelbar bevorsteht und wenn nicht heute, so doch wahrscheinlich noch vor Ostern erwartet wird. Diese Einigung betrifft nicht die blossen Meistbegünstigung, sondern einen vollständigen Tarifvertrag, und namentlich die Getreidezölle. Wie weit die Ermässigung der letzteren geht, darüber ist noch nichts Gewisses bekannt, doch scheint es bei dem anfänglichen deutschen Vorschlag geblieben zu sein, nämlich bei dem Zoll von 3/50 Mark. Der Differentialzoll beim Getreide scheint nicht zugestanden worden zu sein. Andererseits sind von Oesterreich für Deutschland befriedigende Ermässigungen der Industriezölle zugestanden worden. Jedoch wird beiderseits das jetzt bevorstehende austro-deutsche Uebereinkommen nicht unmittelbar als Vorlage an den Reichsrath, beziehungsweise Reichstag gelangen, sondern soll nur als Grundlage für beiderseitige, aber im Einverständnisse vorzunehmende Vertragsverhandlungen mit anderen Staaten dienen. Erst wenn diese nicht zum Ziele führen sollten, wird der austro-deutsche Vortrag allein, andernfalls jedoch werden alle geplanten Handelsverträge zusammen in Kraft treten.«

Die Valuta-Regulirung. Ueber die Ergebnisse der Wiener Reise des Finanzministers Wekerle wird Folgendes berichtet: Die eingehenden Besprechungen, welche der ungarische Finanzminister mit seinen österreichischen Collegen gepflogen hat, haben zwar die Feststellung eines Actionsprogramms für die nächste Zeit, wie dies in Aussicht genommen gewesen, in keiner Richtung gefördert; es ist aber erfreulich, dass die Lösung der wichtigsten Frage, nämlich die Regelung der Valuta, jetzt nicht als in unabsehbarer Ferne verschoben erscheint, indem die Wiener Besprechungen den Erfolg hatten, dass die Eventualität der Conversion der fünfprocentigen Staatsanleihe nicht mehr, nur als Durchföhrung der Valuta-Regulirung, gar nicht mehr in Frage kommen kann, da diese umfassende Finanzoperation den Zeitpunkt der Aufnahme der Barzahlungen jetzt nur noch weiter hinausschieben würde. Dies zu vermeiden ist umso eher gelungen, als die wichtigste Vorbedingung zur Herstellung der Hartgeld-Circulation, nämlich entsprechende Staatskassenbestände, in reichlicher Masse vorhanden sind, die zur Verfügung stehenden Bestände der österreichischen und ungarischen Staatskassen, wie die »Bud. Corr.« meldet — schon jetzt die Summe von vollen 200,000,000 Gulden erreichen.

TECHNISCHE MISCELLEN.

Ueber die Arbeitszeit in deutschen Mühlen hat das Fachblatt für Mühlenarbeiten auf Anfrage wegen der Dauer der Arbeitszeit in 662 deutschen Mühlen, welche 2363 Gehlfäden, 1849 Hilfsarbeiter und 131 Lehrlinge beschäftigen, die Antworten erhalten; darnach betragt die Arbeitszeit 12 Stunden für 20% der

18 óra 22^h órában, 19—20 óra 4^h órában, 30—31 óra 3^h órában és 36 órából több 1^h órában dolgoznak; ismeretlen maradt 5^h, — Die Mühle, melyből a közelmúlté átvettük, mult év elején történt tudakozásaink eredménye is az volt, hogy körülbelül 80%-a a német molnáraké, a többi fölösleges.

Sütőpróba. Hogy mily találcányok az amerikaiak, látszik még a bizony eléggé egyszerű s talán egyszerűségeinél fogva sok malomban elhanyagolt süti próbáknál is. Már pedig meglátandó a malomnyelv elővételé czéljából, mely nyelvben magában látszólag a sikernek, az Amerikaián különösen az számos lejtások gészhalmozata czójából, Minneapolisban, az észak-amerikai malompari központjában, egy bizonyos Howard egy központi intézetet rendezett be, a hol kárta, vagy kártyák mellett, mindegyik beklódtt létesítményből külön sütőpróákat csináltatnak, a mit néha érdekes, néha igen is fontos tudni. Ezen intézet áll egy igen nagy, hosszúkás teremhöz, melynek egyik hosszoldalán a prókázásra szolgáló, szekényalaku, kis vas-kemenczék egész sora, forog talpán és szabályozható gázfűtéssel, a tulajdonán a kenyérpróákat felvételre szolgáló főök, míg a terem két kisebb oldalán a lisztpróák elhelyezésére szolgáló szekények vannak. A terem közepén egy kettős sor asztal van, lapos bádogedényekkel, viztartókkal s mérlegekkel, a hol csinos leányok néhány pelegény fellegyeltetve lát a fészát elkészítők, mérlegelik s a sütőnek átsegítik. A fészátpróákat, valamint az egész sütőcső egyáltalán jejközönytvet vesznek fel, a legeszközöbberészek tekintetbe vételével; a kenyeret megmérlik és megmérlegelik és szónok, lyukasztások, és sütőkénességek, izzk stb. Beküldetésre osztályozva, alapvetően egy a jelölésben sikerült, fölső „Patent” lisztből készült kenyere, mely 1. számmal jelölték; az u. n. „1. számú süti” 1. és 4. szám között, a 12. számú sütihez 2. és 3. szám között, a 11. számú kenyér adnak. Ezeket a felvett mintákat olajpárosra vagy stanolra csomagolva az illető jejközönyi számmal látják el s rendelteseti helyükre külik. Nw. M.

Csizvárosz szatszítvet lisztátszóldozó ezt írja Kern Ad, a *Deutscher Müller*-ben: „A malompari terem való jejközönyi működésében ideje alatt egy hasznos eszköz volt alkalman erre a czélra szerkesztene, mely a legjobb eredményeket mulatolja fel. A szatszítvet szároz atom-vagy megasztítás azelőtt néhez, tökéletlen munka volt, mindenféleképpen használhatom erre czélra, így pl. egy nagy écs pénzdarabot, tojásdad alakú vakaromezeket plébélből, vasplébélből, aczélplébélből, ívegből, kőzönbé keletkez stb. Egsztor szénen a szatszítvet lisztátszóldozó voltam előfoghva és a szesbenben vételeltem egy darab kárta került a kemencze; egészen egyárszor végigszútam a csizvas szatszítvet és ime! A dolog pompásan ment. Azonnal egy nagyobb darabot hoztam és rövid idő alatt egészen megasztítottam vele az elcsizvároszt helyeket. Ezután egy készleket csináltam, a mely egy tojásdad alakú lütszárítóhoz hasonlít. Egy deszkácskára felül egy fogót enyvezek és aljka pedig egy lefelé tojásdad, felül pedig egyenes formájú darab került. Minden más eszközt az alító fogó felületem és ezzel az eszközzel mindig a legjobb eredményeket értem el. A kréta a legutolsó darabig felhasználható és minden molnár nagy készlettel magának ezt az eszközt. A szatszítvet mindenki oldalon való gyenge sörösd által teljesen megtisztul, anélkül, hogy megzaválna vagy egyebet megsejálna.”

Szabadalmazott kenyérsütési mód. E czímen vett T. Fletcher Londonban szabadalmat egy süti eljárásra, mely hivatva van az eddig több ezredes kenyérsütési módok, mely nem akadályozza meg, hogy századunkat a „romlott gyomrok” korszakának nevezhük, divatszíváseni, „megjavítani”. Az első lépés a téren, a *Frucht* szatszítvet nem szóval készült a honi jejközöni behozatala után történt, mely ellen felhozók, hogy a csirák-nak a gabonából való kiválasztása által a kenyérből bizonyos mennyiségű lápláló és zsíros anyagot meg, mely a kenyérnek friss állapotban a *Frucht* szatszítvet, a mit a liszthez vagy lisztához kevert diastase által vel elerni; e czélra nagy sütiéddel rendezett be magának Londonban és valószínűleg a közöletle érdekében, a külföldi lapokban nagy propagandát csinált számára. Sok rék, de még több gázdiastaszny fogja valójában fogó körüli adja, megemertes, hogy képen mi az „diastase”. A diastase az u. n. „albuminoidok” közé tartozik, tehát tojásfehérje és lényegtartalom oldható anyagok, mely azon sajátosságokkal bír, hogy kocsonyás kocsonyát, a tojásfehérjét máltózásá és dextrinné változtat. Kocsonyát tartalmazó anyagokra a Diastase a nyálkahöz és gyomormoelvkehez hasonlóan hat és ezáltal a legjobb emésztést elősegíti szereznek egyike. A malta körülbelül 7^h diastase szatszítvet és ennek előállítására s alkalmazására alapította Fletcher szabadalmát, mely szerint a koncentrált diastase-nak a liszthez vagy fészátba való keverése első-

Műlhen, 13—14 Stunden für 30%, 15—16 Stunden für 15%, 17—18 Stunden für 20%, 19—20 Stunden für 1%, 30—31 Stunden für 3% und über 36 Stunden für 1er der Mühlen. — Nicht ermittelt wurden 5%. Auch die von der „Mühle” selbst im Vorjahre gemachte Umfrage ergab, dass die Verhältnissen der Mühlhen 80% der Arbeiter eine Arbeitzeit von mehr als 12 Stunden hatten.

Backproben in Amerika. Wie eiferlicher der Geist der Amerikaner ist, zeigt sich auch bezüglich der gewiss einfachen, aber eben deswegen in vielen Mühlhen gewöhnlich behandelten Mehl- und Backproben. Beliefs Erzielung verlässlicher Resultate und Erreichung eines einheitlichen Vergleichens, welches in sich selbst die Basis zu Vergleichen der ziemlich zahlreichen Mehltypen in Nord-Amerika bietet, hat ein gewisser A. Howard in Minneapolis, dem Centrum der Mühlhen-Industrie in Nord-Amerika, ein Laboratorium für Backproben gegen Abnommens errichtet. Dasselbe besteht aus einem grossen Saale, an dessen einer Längsseite eine Anzahl kleiner, patentierter eiserner kastenförmiger Backöfen, mit rotirendem Boden und Gaszufuhr, auf der anderen Kassen für die Brodproben, und auf den beiden kürzeren Enden des Saales die Kästen für die Mehlproben aufgestellt sind, während in der Mitte des Saales eine Doppelreihe von Tischen steht, an welchen schmacke Mädchen und einige Bäckergesellen das Abwiegen des Mehles und Wassers, sowie die Teigbereitung besorgen. Ueber je jede Backprobe werden genaue Aufschreibungen, mit Berücksichtigung der geringsten Details, geführt, die Brode dann gemessen und gewogen und bezüglich Farbe, Backfähigkeit etc. classifiziert, wobei ein gut erhaltenes, aus weissem Patentmehle die Nr. 1 erhält, 4 Bäckermehle 4. Grades zwischen Nr. 1 und 4, 1. Grades zwischen Nr. 5 und 8, worauf die Brodmuster dann in Oelpapier oder Staniol verpackt werden.

Reinigung von kleisternder Gaze. Während der Zeit meiner praktischen Thätigkeit in der Müllerei fand ich Gelegenheit ein nützliches Instrument für diesen Zweck zu schaffen, welches den besten Erfolg aufwies. Ich benutzte es seitdem sehr oft zu reinigen, war früher eine schwierige, mangelfähige Arbeit, ich habe bereits alle Mittel angewendet, z. B. ein grosses schrankartiges Geschloß, Zinkhlingen in ovaler Form von Blech, Eisenblech, Stahlblech, Glas, verschiedene Bürsten u. s. w. Einmal sah ich auch mit dem Reinigen der Gaze beschäftigt und konnte mir zu füllen in meiner Tasche ein Stück Kreide in die Hand; ich fahre damit ganz mechanisch über die verkleisterete Gaze wiederholt weg und siehe da! Die Sache ging recht gut. Ich holte mir sofort ein grösseres Stück und reinigte damit in kurzer Zeit die ganzen verkleistereten Stellen. Daraufhin machte ich mir ein Instrument, was einem ovalen Timmeslöcher gleicht. Auf ein Bretchen wird oben ein Handgriff angeleimt und darunter ein nach unten oval, nach oben gerade geformtes Stück Kreide. Alle anderen Instrumente legte ich von Stunde ab bei Seite und habe mit diesem Instrument stets die besten Erfolge gehabt. Die Kreide lässt sich bei den letzten Rest verwenden, auch kann sich dieses Instrument ein jeder Müller selbst herstellen. Die Gaze wird durch sanftes Streichen auf beiden Seiten vollständig rein, ohne dass etwas locker wird, noch sonst leidet. (Ad. Kern in Deutscher Müller.)

Patentiertes Brodback-Verfahren. Unter diesem Namen liess sich T. Fletcher in London ein Patent erteilen das vieltausendjährige Verfahren, welches nicht verlohren konnte, dass man unser Jahrhundert das Jahrhundert der „verdorbenen Magen” nennt, wo bei der grössten Verschiedenheit der Brodformen die meisten Magenkrankheiten vorkommen, soll auch modernisiert, verbessert werden. Die erste Anregung dazu kam, als man nicht von Grahamrod zu sprechen, nach dem Auftreten der Walzenschrotung, welcher man den Vorwurf machte, dass sie durch Ausschneiden der Keime dem Brode eine gewisse Menge nahrhafter und besonders wichtiger Theile entziehe, welche dem Brode ein besonderes frisches Brode sich fühlbar machenden Wohlgeschmack verleihe. Wie bekannt, versuchte man diesen Uebelstand durch Beimischung von circa 2%, des Gewichtes Mandelöl abzuhelfen, was aber nicht durchbringen zu können schied.

Nun hat sich in London eine „Diastase-Brodbackerei” gebildet, welche eine „Verbesserung” des Brodes durch Beigabe von diastase zum Mehle oder Teige anstrebt. Hinsichtlich der Bäckerei eingerichtet hat und ihr ihr System in auswärtigen Ländern — im Interesse des allgemeinen Wohles wahrscheinlich — Propaganda macht — Was ist „Diastase”? wird so wahrlich Bäckerei und nicht noch so manche Bäckerei fragen, wenn sie nicht zu füllig noch frisch aus der „höheren Teilercheule” gekommen. — Diastase ist ein sogenanntes „Albuminoid” oder eiweisstickstoffhaltiger, löslicher Körper, welcher die merkwürdige Eigenschaft hat, galactarisches Stärke in Maltose und Dextrin zu verwandeln. Diastase ist eines der kräftigsten Verdauungsmittel für stärkehaltige Gegenstände und wirkt gleich dem Speichel und den

sorban az élesztő hatását nagyon fokozza, úgy, hogy a kenyér nemcsak szebb lesz színben, de nagyobb és szivacsosabb is lesz; másrészt pedig állótágul ide és oda, valamint nedvességi állapota is nagyon javul a keményítő egy részének „maltoz-cukor-ára és „dextrin-é” való átváltoztatása által. Az említett társaság ezen dyastaset szőrp alakban állítja elő és jótéli, hogy még a melegbél éghajlat alatt is hónapokig fog eltartani. A dyastasetből körülbelül 8 latot kell venni 100 kiló lisztre, mégpedig előbb langyos vízben feloldva.

KÜLÖNFÉLÉK.

A maolimpár állására Angolországban érdekes világot vetnek a következő hivatalos adatok: ezek szerint volt 1800-ban 4008 bejelentett csődösét 211 molnár, míg 1889-ben 4570 csődösét 303 molnár 30 molnár.

Páris gabonái, liszthe és kenyere. Ha jó kenyert akarunk sütni, jó liszlet kell vennünk, jó liszthe pedig jó gabonát. Már pedig mit értenek Párisban jó gabona alatt? — A hivatalos statisztika hoktolterekenki 75 kilót nyomó búzát vesz alapul; az egészséges gabonának — akár fehér vagy vörös — legalább 75 kilót kell nyomnia, mert minél többejt nyom, annál jobb minőségű, minél könnyebb, annál silányabb. — A párisi gabonakereskedők az ottani piacra kerülő búzát két fő csoportra osztják, még pedig a fehér és a vörös búzára. A fehér fajtak leginkább a Nord, Brie, Allier és Perche megyék síkságain, hol nagyon fizik a baromtyesztést, teremnek, a vörös fajtak pedig inkább a Beauce és Picardie fenséjknak, hol inkább jütésesztést üznek. — Az utóbbi fajtak legelősbab sikrében, a legelősebbek, a menyében a belőök előállított lisztek egész 32%-ot mutatnak fel, míg a fehér fajtak legelőbhe 22%-sik tartalmazznak. — Még két más fajta befőldi buza kerül a párisi piacra: a Bourgogne és Szajna völgyek áradványos földjén termő puha, kevés, gyöngye nem igen ruganyos sikért tartalmazza buza, melyet tehát sütő-képeségének emelése czéljából habbilszlet szoktak keverni, s az auvergnoi-s és nigri-s, nem különben az azovi-tenger vidékéről vagy Bombay-hol behozott kenyébbhe fajta buza, melyet kivált a testgyárakban használnak. — Van még egy ötödik fajta buza, mely azonban csak kisebb mennyiségekben kerül a párisi piacra: ez t. i. egy feher, kemény, állétszó buzafaj, sok fehér s igen ruganyos sikérrel, mely kivált az említett lágy buza minőségének javítására, csekély mennyiségben, 2-3%-ban, habbilszlet helyett használták és kiváltképpen Algírban s két Indiában, Calcutta és Bombay között terem s elősbab, mint a közönséges buza. (Látni tehát, hogy egyesüljő kezelemé a nehezebb buzafajta, akár milyen eredetű legyen is, mindig jóbb liszhet s a jobb liszt jóbb kenyért ad.) (2) Szék.

A kenyérgyárakba, ugy látszik, rossz csillagok járnak és veszedelmek majdnem előre látható, a mit itt is, meg ott is konstathatni. — Legutóbb Londonban történt a „Broad Union” (Kenyértársaság-gal, hogy alig egy évi fennállás után kénytelen volt beadni derekát, azaz csődöt bejelenteni. Az 500,000 font sterling alapítókére körülbelül 200,000 font sterling volt befizetve; három előbb is már fennállott részvénytársaság és 227 sítűde beelőrvdt a társaságha, de már hónapok óta azt rebesgették, hogy bizony nem igen jól megy a dolog. A három malom közül, mely szintén a szindikátusban volt, kétét visszavonult vagyis megtagadta a szállításit, végül az öt fontnyi részvényeket 12 sillinggel, azaz 88%-nyi árvesztéssel árulták. — Végre jobblétre szenderült.

Oroszországban ezuntal a gabonát nem mérték (tesztvert), hanem súly szerint akarták árulni. Már több év óta folyának az ügyben tárgyalások az orosz pénzügyminiszteriumban s már több főtűde-bizottság, gabonakereskedők s gazdasági egyesületi véleményadására lett felszólítva. Ezek nagybőhsébet óta nyilatkoztak, hogy visszafelének ekerlése czéljából kiomassák, hogy gabonát csak 5, 2¹/₂, és 3 pud-os szőkükben legyen szabad vásárra

Magensűtlen auf derartige Nahrungsmittel. Malz enthält circa 1¹/₂ Dyastase und auf dessen Verwendung basirte Fleischer sein Patent. laut welchem die Zugabe von Malz zu Broden, sowie dessen Feuchtigkeitszustand ein bedeutend besserer, durch Umwandlung eines Theiles der Stärke in „Maltoze-Zucker” und „Dextrine”. — Die Gesellschaft erzeugt und liefert nun diese Dyastase in Syrup-Form und garantiert deren Dauerhaftigkeit für Monate, auch in warmen Climates. Diese Dyastase wird in Mengen von circa 8 Loth per 100 Kilo kiengeführt, nachdem sie vorher in lauwarmem Wasser aufgelöst wurde.

VERMISCHTES.

Als Maasstab zur Beurtheilung des Standes der Müllerei in England dienen auch folgende statistische Daten: i. J. 1880 wurden angemeldet in England in Sa. 4008 Concursen; darunter waren 21 Müller, dagegen i. J. 1889 von 4570 Concursen 30 Müller.

Getreide, Mehl und Brod in Paris. Um gutes Brod zu backen, muss man selbstverständlich gutes Mehl haben, und zu gutem Mehle braucht man guten Weizen. Was versteht man aber in Paris unter gutem Weizen? Die officielle Statistik basirt auf dem Durchschnittsgewichte von 76 Kgr. pro Hectoliter. Jeder gesunde Weizen, ob weiss oder roth, muss mindestens 75 Kilo o, mehr wiegen; je höher das Gewicht, desto besser die Qualität, und je leichter, desto geringwertiger. Die Pariser Getreidehändler theilen die dort verwendeten Getreidesorten in 2 Hauptgruppen: in weissen und in rothen Weizen. Die weissen Gattungen theilen in den Ebenen des Nordens und der Brie, des Allier und der Perche, wo man Rindviehzucht betrieht. Die rothen Getreidesorten wachsen vorzüglich auf den Hochebenen der Beauce und der Picardie, wo besonders Schaafzucht betrieht. Letztere Sorten sind die kieberreichsten, die „griffonnées”, deren Mehle bis zu 32% Kiebergehalt zeigen, während der Kiebergehalt der weissen Gattungen 22% nicht übersteigt. Noch 2 andere Gattungen inländischen Weizens werden in Paris verkauft: mitter Weizen, welcher in den Thälern mit Alluvialböden — Bourgogne und der Seine-Ebene — wächst und geringe Mengen von weichen, wenig elastischem Kieber enthält, welchen die Müller daher behufs Erhöhung der Backfähigkeit mit Bohnenmehl mischen, und harter Weizen aus der Auvergne, Algier, von Asowschen Meere oder von Bombay stammend. Letztere Getreidesorte dient besonders zur zeugung von Mehlspeisen. Es gibt noch eine fünfte Gattung Weizen, welche nur in geringen Mengen am Pariser Boden vorkommt: es ist dies ein weisser, harter, durchsichtiger Weizen mit reichlichem weissen und höchst elastischem Kieber, welcher vorzüglich zum Verbessern des erwähnten milden Weizens verwendet wird, in Mengen von 2-3%, als Ersatz für das Bohnenmehl. Diese Varietät gedeiht in Algier und Ost-Indien, zwischen Calcutta und Bombay, und ist minder theuer als der gewöhnliche Blonde Weizen. (Die Folgerung wäre somit, dass welcher Gattung auch das verarbeitete Getreide sei, bei gleich guter Vermahlung wird das schwerere Getreide besseres Mehl und das bessere Mehl besseres Brod ergeben.) (3) Die Red.

Über den Brodfabrikanten scheint ein eigenes Missgeschick zu herrschen, da sie dem Untergange geweiht zu sein scheinen, wie man in den verschiedenen Ländern des Continents beobachten kann. In jüngster Zeit können wir den Zusammenbruch der „Broad Union” in London anführen, welche kaum ein Jahr bestanden und schon den Concurs anmelden musste. — Auf das Capital von 125 Millionen Francs wurden circa 5 Millionen eingesamlet; 3 früher bereits bestandene Getreide-Gesellschaften und 227 Bäckereien verschmolzen in diese Gesellschaft, aber bereits seit Monaten munkelte man, dass es nicht ganz gut gehe; von den 3 Mühlen, welche der Gesellschaft beizubehalten waren, zogen sich 2 wieder zurück, oder wagerten sich Mehl zu liefern. Zuletzt waren die auf 5 Pfd. St. lautenden Actien um 12 Schilling (= 12%) zu haben. Jetzt hat sie ausgerufen!

Die Einführung des Kaufes und Verkaufes von Getreide nach Gewicht ansatt nach Maassricht in Russland demnach nicht vor. In dieser Frage wurden im russischen Finanzministerium bereits seit mehreren Jahren Berathungen gepflogen und sind auch Gutachten der Börse-Comités, Getreidehändler und landwirthschaftlichen Gesellschaften in großer Menge einverlangt worden, welche sich in der Mehrzahl dalingehend aussprechen, dass zur Verhütung von Missbräuchen das Einschütten des Getreides in Säcke von 5, 3 und 2¹/₂ Pud obligato-

hozni és hogy legfeljebb $\frac{1}{2}$ futó hiány legyen megegyező pódl-onként; nagyobb hiány érzékenyen legyen megbüntetve. Egy-utal a tőzsdék többsége azon intézkedések mellett emelt szót, melyek az odesszai főszezon nélküli visszadések ellen hoztak.

A török malonaiar képviselői a nagyvezérnek emlékiratot írtak, melyben kifejtik, hogy iparuk egyre hanyatlók és Konstantinápolyban, hol most 10 év 22 gőzmalom állott fenn, most már csak hét van meg. Az emlékirat ezt a hanajstási asszák tulajdonítja, hogy a liszt behozatalt vájma ugyanakkora, mint a gaboné és ezért a gabonatermelői országok inkább lisztet importálnak Törökországba, mert így az őrlés utáni haszon nekik marad.

KERESKEDELEM ÉS FORGALOM.

Az első budapesti gözmalmi részvénytársaság f. hó 29-án tartotta meg rendes évi közgyűlést kuliniai Rous Lajos igazgatójának elnök előlétele alatt. A rendes forogalmi ülést azután dr. Wittmann jegyzőkönyvvezető felolvasása az igazgatóság jelentésével, mely megegyezéssel utal a társaság 1890. decz. 31-iki mérlegére, mely a társaság felváltó évi működésének kiválóan kedvező eredményt tüntet fel. A teljesítés szerint a mérlegben jellemezvén az 1890. évi üzletvitelt, a tiszta nyereség hovatartozását illetőleg a következők nyilatkozik: »Ilyen, oly egyharmadán nem ismétlődő, kedvező körülmények közt, ajánlatosnak, sőt szükségesnek véltük az 1890. évi üzletvitelt eredményteljesen, az arsa hasznát, hogy, hosszú évek át sikerrel követelt élelveink híven, részvényeinknek a következő, talán kedvezőtlen években való megfelelő karnatkoztatásáról is gondoskodjunk, azt hisszük, hogy ebben is az az érdekeltségünk, hogy a részvényesek, hogy a tiszta nyereség hovatartozása iránti javaslatokat helyben hagyják, melyeket, felváltó-bizottságával egyetértve, bátorodunk ezzel előterjesztünk. Az építkezési munkák folytatásának alapja az eszközöket beszerzéséek által mérés nagyobb mértékben vételeit igénybe és további, okvetlen szükséges, nagyobb beruházások fedezésére meg igyaféle lesz veendő; nulltartalattal szükségesnek tartjuk tehát, hogy a szokásos 50,000 forint helyett ez idén 100,000 forint gyarapítását, Javaslunk továbbá, hogy a nyereségtartalék-alap növelésére 57,124 forint 13 kr. fordítsassék, mintál a 100,000 forint előli; ezen intézkedésekkel lehetőre akarjuk lenni, hogy részvényeink szelvényeit kedvezőtlen időzelvekben is megfelelő összeggel válthassuk be, a nélkül, hogy rendes tartalékainkhoz kellene nyulnunk. Az időtarték-rovatoknak 40,000 forint való gyarapításának, illetőleg 100,000 forint javaslattal felelőnek nemessék az a célja, hogy ezen eddig volt alapítványunkat — midőn 1. a 3 évi átlag szerint fizetendő adót ezen alpból fedezni szándékozunk — hanem az is, hogy a következő évek üzleti eredményeit ezen adótelértékkel egyáltalán figyelembe nevegyik. Az ezenkívül hivatkozott és munkáinak a végüljártájak, egyenkint 20,000 forint és 10,000 forint körülmélettel bőkezű javadalmazása az igazgatóság azon valóban igazolt kivánságának hely indokát, hogy állományában részvételre az az érdekeltségünk, hogy a részvényesek a munkáikat, Mérélegünk tiszta nyeresége 356,018 forint 39 krajtesz ki, melyből az alapszab. 78. §-a szerint 3%-ot a tartalék-alap gyarapítására — 10,680 forint 55 kraj az alapszab. 78. és 51. §-án szerint 15% -ot jutalékként — 33,400 forint 76 kraj és a Nyereségtartalék-alapjára 57,124 forint 13 kraj, az »Adó-tartalék-alapjára 20,000 forint, a »Hivatkozottak és munkáinak seveljájára javára 20,000 forint, a »Munkáinak seveljájára javára 10,000 forint, azaz összesen 63,730 forint 63 kraj, az »Nyereség- és veszteség-számla egyenlege, új számlára vezetették elő. A közgyűlés a jelentést helyesléssel tudomásul vette, a telt indítványokat elfogatta, jóváhagyta a Magyar Kereskedelmi Társaság 1890. évi évi részvényeinek a Magyar igazgatóság által történt jegyzését és elhatározta, hogy az osztalék április 1-jei fogva fizetessék ki és a felmenetlét megadja. A felváltó-bizottság járnéval 4000 forint állapított meg és végül az alapszabályok értelmében kélték Fleisch Már, Hüsch August és Jilke Kálmán igazgatóság, valamint Köhler Ferenc, Löwy Miksa, Pauer Leo és Reusz Henrik felváltó-bizottsági tagok újul megválasztással.

Ausztria-Magyarország korpakivitele 1890-ben.
A korpakivétel újul időben igen fontos szerepet játszik, a milyent azelőtt senkinek gyanítható volna. Különösen Németországba igen sok korpát szállítunk. Erőteljes is különben, mert a buza és rozs

rész beigfűrté rendre müsse, wobei ein Mindergewicht von $\frac{1}{2}$ Pfund pro Pud gestattet sein sollte. Falls das Gewicht in den Säcken nicht stimmt, sollen die Hände der Käufer hohlen Strafen unterliegen. Die Mehrzahl der Börse-Comités hat sich dabei für Einführung jener Massregeln gegen Mißbräuche ausgesprochen, welche an der Oessauer Börse angenommen sind.

Die Interessenten der türkischen Mühlen-Industrie haben dem Grossvezir eine Denkschrift überreicht, in welcher ausgeführt wird, dass ihre Industrie in stetigen Fortschritt begriffen ist und dass von den früher in Constantinopel bestanden 22 Dampfmühlen nur noch 7 existiren. Die Denkschrift schreibt dies dem Umstände zu, dass der Einfuhrzoll auf Mehl mit dem Weizenzoll in gleicher Höhe ist und sonach die Weizen-Exportländer lieber Mehl nach der Türkei exportiren, weil so der Mehlzufluß ihnen verbleibt.

HANDEL und VERKEHR.

Die Erste Ofen-Pester Dampf-mühlen-Actien-Gesellschaft hielt am 23-ten 1. M. unter Vorsitz des Directions-Präsidenten Luitwig v. Hosa ihre ordentliche Generalversammlung. Nach Eröffnung der Formalien brachte Schriftführer Dr. v. Mann den Bericht der Direction zur Verlesung, welcher mit besonderer Befriedigung auf die Bilanz pro 31. December 1890 hinweist. In diesem überaus günstigen Resultat der geleisteten Thätigkeit während des abgelaufenen Jahres zum Ausdruck bringt. Der Bericht schildert sodann in zutreffender Weise die 1890er Gestion, um sodann betreffend die Verwendung des Reingewinns in 1891 zu äussern: »Wenn wir Steuer solcher Verhältnisse nicht selbst wiederkehrenden günstigen Verhältnissen es für angezeigt, ja notwendig halten, das reiche Ergebnis des vergangenen Jahres theilweise dazu zu benützen, um, getreu unseren Absichten, mit Erfolg zu erfüllen. Prinzipien, für eine entsprechende Verzinsung unserer Actien auch in den folgenden, vielleicht nicht günstigen Jahren vorzuziehen, so glauben wir damit auch unsere Intentionen zu bezeugen und zweitens, um Ihre Zustimmung zu den Vorschlägen über die Verwendung des Reingewinns zu erhalten, die wir, in Uebereinstimmung mit Ihrem Aufsichtsrathe, Ihnen hienit zu unterbreiten uns erlauben. Der Anwartschafts-fond für Gebäude und Maschinen ist durch bereits vollzogene Anschaffungen in stärkerer Masse in Anspruch genommen worden und wird auch zur Bestreitung von weiteren grösseren, unbedingt nöthigen Investitionen herangezogen werden müssen; wir erachteten es daher für nöthig, denselben diesmal mit 10,000,000 — anstatt bisherher mit 5,000,000 — zu dotiren. Wir empfehlen Ihnen ferner, dem Gewinn-Reserve-fond 57,124,13 zuzuwenden, wodurch derselbe die Höhe von 100,000 erreicht; wir wollen damit die Möglichkeit schaffen, unsern Actien-Coupon auch in ungünstigen Geschäftsjahren mit einer entsprechenden Ziffer dotiren zu können, ohne unsere Zulfucht zu der ordentlichen Reserve nehmen zu müssen. Die Ihnen ferner vorgeschlagene Verstärkung des Steuer-Reserve-fonds mit 40,000 auf 100,000 hat den Zweck, nicht allein einen bisher toteten Fond zu aktivieren — indem wir beabsichtigen, für die Folge die nach dem diejährigen Durchschnitt zu zahlende Steuer solcher Verhältnisse zu decken —, sondern auch gleichzeitig die Geschäftserträge des folgenden Jahres von jeder Steuerlast unabhängig zu machen. Die ausserdem proponirte Dotirung der beiden Reserven- und Arbeiter-Unterstützungsfonds mit 20,000, respective 10,000 entspricht dem gewiss berechtigt erscheinenden Wunsch der Direction, den langjährigen und verdienstvollen Beamten und Arbeitern ein wohlverdienter Berücksichtigung anzudeuten. Der Actien-Unterstützungsfond mit 10,000, der Steuerreserve-fond mit 10,000 zuzuführen, 10,000 zur Bezahlung eine Dividende von 75 per Actie zu verwenden und den 63,402 76, der Gewinnreserve 57,124 13, der Steuerreserve 40,000, den Beamten-Unterstützungsfond 20,000, dem Arbeiter-Unterstützungsfond 10,000 zuzuführen, 10,000 zur Bezahlung eine Dividende von 75 per Actie zu verwenden und den 63,730 76, zusammen 11,214,855 auf neue Rechnung vorzutragen. Die Generalversammlung nahm den Bericht beifällig zur Kenntnis, acceptirte die gestellten Anträge, genehmigte, seitens der Direction bewerkstelligte Zeichnung von 10,000 Actien der Ungarischen Handelsgesellschaft, bestimmte, dass die Dividende vom 1. April angefangen zur Anszahlung gelange und ertheilte das Absolutorium. Die Bezüge des Aufsichtsraths wurden mit 4,000 festgesetzt und schliesslich die zum Anstritt bestimmten Directoren Moriz v. Fleisch, August Hüsch und Koloman v. Jilke, sowie die Aufsichtsräthe Franz Köhler, Max Löwy, Leo F. v. Pauer u. Heinrich Reusz mit Acclamation wiedergewählt.

magas ványa nagyon bérítja a forgalmat. A húzával és rosszal való kóportát vértől kímél, ellenben a kópa mint ilyen *importante*, Kórpának azonban nem csak Németországban, hanem Svájcba is nagy mennyiségben szállítják. 1889-ben az osztrák-magyar vámterületről 1,036,716 mássa kóport exportáltak, 1890-ben 827,357 mássát, a kórpakivétel tehát a statisztikai kimutatás szerint főképp a váltók árfoylomának hanyatlása és a malom üzemének megszűntése következtében 209,350 mámszával csökkent. Minthogy a kópa értékes takarmánnyag, előre látható, hogy kivitelezés nélkül nagyobbodni fog, feltéve természetesen, hogy az amerikai Egyesült-Államok és Dél-Franciaország (Marseille) versenyre nem fogják nagyon visszacsorítani. Franciaországi jelentések szerint Marseilleben és környékén málmalmak igen sok kóport állítanak elő, de piacra csak kőre szorítottok. A Rhone torkolatához tartozó megyék az állattenyésztés nem igen virágzik, s az állatoknak igen takarmányozás kórpával. Julokat és szarvasmarhát inkább olajpogácsával etetnek. Mig Bretagneban és Normandiában igen sok kóport használnak fel takarmánynak lenenek és juhok számára, mondja a jelentés, még pedig éppen nem kárára az ottani mezőgazdaságnak, addig a marseillei tehensztyekben alig használnak kóport a azért termékek kevesebbet is örnek és senkinek sem jut észébe a marseillei majorságra és fennnevezett megyék majorságaiával összehasonlítani, melyek termékei híresek. Ily viszonyok közt a marseillei malom csak nagy nehezen és kevés haszonnal adhatja el a kórpáját. Nem ritén az árkak rendszeren 8—9 frank közt ingadozik 100 kilónként, a mi a kereskedők arra indította, hogy jobb piacokról gondoskodjanak. Azt hiszik, hogy egy sokkal jobb piacot Dániában nagyon megtaláltak, mert ebben az országban az állattenyésztés tényleg virágzik, a kópa, a takarmányfélék ott nagy szerepet játszanak. Már indítottak is oda több hajót kórpával, minnek következtében a kópa ára 8—9 frankról 12.75—13 frankra emelkedett.

A leszámlító és pénzváltóbank 1890. évi áruüzletéről az intézet igazgatóság az a héten tartott közgyűlésnek következőkkel jelentette: •Daczára az 1890-ik év meglehetősen jó termésének, a gabonatorzalom nem űtötte meg a remélt mértéket. A fogyasztó államok jó termései eléje vágta a nagyborszábus kivételnek s főzükünknek: a buzának árviszonyai nem biztáltak a vállalkozási kedvet az iránt, hogy aratás után későbbi szállításra effektív árban essekkel szorult: ennek folytán az üzlet főleg csak helyi fogyasztásra szorult. Mindazonáltal az intézet oly eredményt ért el, mely az 1890-ik évét még me haladja. Az idei mezőgazdaság először szerepel az áruüzlet tartalékba, 271,691 ft 08 kban. Ez ősszeg 1882 óta géphérlizások értékesökkenése czimén évenkénti beáradás folytán gyűlt fel ennyire s a jövőben megfelelő leirások által még nagyobbodni fog. Az 1890-ik év jó terméséhez 6000 remények a közraktári üzlet illetőleg csak részben valósult meg. A régi készletek hiánya miatt a fogyasztás molón nyult el az újonnan jött árúkat, minely folytán nagyobb rakárállományok nem is képződhettek. Ha az idei forgalmi eredmény mindazonáltal majdnem eléri a szerzőfölt kedvező 1889-iki évet, ezt csakis annak élénk üzemnek köszönhető, melyet a közraktári üzletben meghonosítottak. A tisztázás jövedelem volt 1890-ben 165,123 ft 20 kr. A baresi közraktárban, mint azelőtt, egy most is élénk a forgalom és az üzleti eredmény hasonlóképp kielégítő. Az igazgatóság jelent továbbá, hogy a mult év utolsó negyede folyamán lazának két legjobbnévű hajózájrárt: t. i. a Schoenichen H. és a Hartmann József cégékről kedvező feltételek mellett megszerzte. Egyesőre saját számlára kezelik, még pedig kipróbált szakerek vezetésével, ez idő szerint mintegy 900 főből álló kitanul munkásszemyérettel. Emeg egy vállalkozást egyesített és fokozatosan nagyborszábus két hajózájrárt alkalmas időben önálló részvényárúzással szándékozik alakítani. A gyár bőven el van látva megrendelésekkel, úgy, hogy bizrást remélhető az egészséges és fejle-

Der Kleien-Export aus Oesterreich-Ungarn im Jahre 1890. Der Export an Kleie hat in der Neuzeit eine Wichtigkeit erlangt, die vordem wohl Niemand geahnt hat. Namentlich nach Deutschland ist unser Export sehr gross. Es geht auch bezüglich der hohe Zoll für Weizen, Roggen hemnt den Verkehr. Die mit dem Weizen, Roggen eingehende Kleie muss verzollt werden, während die Kleie, allein importirt, *zollfrei* zugelassen wird. Nur unsere Kleie geht nicht allein nach Deutschland, auch die Schweiz und viele andere Staaten beziehen dieselbe. Im Jahre 1889 wurde aus dem österreichisch-ungarischen Zollgebiete 1,036,716 Zentner Kleie ausgeführt, im Jahre 1890 827,357 Zentner, der Export war also nach dem Handelsstatum um 209,350 hauptsächlich in Folge des Sinkens der Devisencourse und der Betriebsreduction der Mühlen zurückgegangen. Da Kleie ein werthvolles Futtermittel gibt, so ist die Ausdehnung des Exports wohl zu erwarten, vorausgesetzt, dass die Concurrenz der Vereinigten Staaten Amerika, dann jene Süd-Frankreichs (Marseille) nicht zu stark anwächst. In Betreff der Kleie aus den zahlreichen Mühlen in und um Marseille wird berichtet, dass dort grosse Mengen gewonnen werden. Nun ist aber das Absatzgebiet dort ein beschränktes. Die Viehzucht im Department der Rhonemündung ist von keiner grossen Bedeutung, auch werden zur Ernährung des Viehs keine bedeutenden Mengen Kleie verwendet: die Kleie dient mehr als Perdelfutter, und zwar hauptsächlich als Erfrischung-, nicht als wesentliches Nahrungsmittel. Für Schafe und Rinder sind mehr die Oelkuchen im Gebrauche. Während in der Bretagne, so lautet der Bericht, und der Normandie die Kleie eine sehr starke Verwendung als Futter für Kühe und Schafe findet, und zwar nicht zum Nachtheile der dortigen Landwirtschaft, bedienen sich die Marseiller Milchschirfereien kaum der Kleie und sind daher in der Production ihrer Milchprodukte Niemandem kommt es in den Sinn, die Marseiller Meiereien mit denen in den obgenannten Departements zu vergleichen, deren Erzeugnisse berühmte sind. Unter solchen Verhältnissen können die Marseiller Mühlen ihrer Kleie nicht misslich und ohne viel Profit entlassen. Nur einiger Zent schwankten die Preise fast regelmässig zwischen 8 und 9 Francs per 100 Kilgr., eine Situation, die dem Handelsstande zu denken gab. Im vorstehenden konnte man einem Absatzgebiete zu suchen. Dieses glaubt man nun in Dänemark gefunden zu haben, welches Land die Viehzucht in grossem Masse betreibt und die Kleie einen hervorragenden Platz in der Fütterung einnimmt. Hieraus sind die Marseiller Mühlen auf Kleie abzugehen und in Folge dessen die Preise von 8 bis 9 Francs auf 12.75 bis 13 Francs gestiegen.

Ueber das Waarengeschäft der Ung. Exemptbank berichtete die Direction der in dieser Woche abgehaltenen Generalversammlung folgende neuverwehrt Momente: Trotz der besseren Ernte des Jahres 1890 hat die Bewegung in Getreide in der abgelaufenen Berichtszeit große die erhofften Dimensionen angenommen: die guten Ernten der Consumtionsländer waren einem Export in grossen Zügen nicht günstig, und die Preisconstellation unseres Hauptartikel Weizen bot der Spekulation keine Anregung, sich nach der Ernte in effectiver Waare für spätere Sichten zu engagiren; demzufolge beschränkte sich das Geschäft in der Hauptsache auf den Platzconsom. Nichtsdestoweniger war die Direction in der Lage, den geringen Ausfall des Zinseneträgnisses aus dem Waarenhandelsgeschäfte durch sorgsame und intensive Pflege des Commissions- und Vorschussgeschäften nicht nur weitzumachen, sondern ein Gesamtergebnis zu erzielen, welches das günstige Eträgniss des Jahres 1889 noch übersteigt. In der diesjährigen Bilanz ist zum ersten Male die Reserve der Waaren-Abtheilung für Werthverminderung der Anschaffungen und Maschinen im Betrage von fl. 271,691.08 ausgewiesen, welche sich seit dem Jahre 1882 durch alljährliche im Wege von Abschreibungen vorgenommene Reservirungen bislang angesammelt hat: dieser Betrag wird sich durch weitere jährliche Abschreibungen entsprechend vergrössern. Die Hoffnungen, welche sich an die gute 1889er Ernte für das abgelaufene Geschäftsjahr haben, haben sich nur theilweise erfüllt. In Folge Mangels alter Bestände hat der Consum die Ankünfte in neuer Waare flott aufgekauft, und es konnten sich keine grossen Lager bilden. Wenn das heurige Betriebsergebnis demnach beim nächsten alljährlichen Geschäftsjahre, welcher im Lagerausgeschäfte erzielt wurde, zu danken, Der Reinertrag betrug im abgelaufenen Jahre fl. 165,123.20. Das gesellschaftliche Lagerhaus in Bares erweist sich nach wie vor eines lebhaften Verkehrs und ist das erzielte Resultat gleichfalls befriedigend. Der Bericht meidet weiter, dass die Gesellschaft die zwei bestrenomirten Schiffwärtler Ungarns, die H. Schoenichen und Joseph Hartmann in Neupest, im letzten Viertel des verflorbenen Jahres unter günstigen Conditionen erworben hat und vorerst in eigener Regie unter Leitung bewährter Kräfte mit einem geschulten Arbeiterstaffel demnächst in Betrieb zu bringen waterführt. Aus den Leiden Schlüsselwerten, welche die Direction zu einem Unternehmen vereinigte und successive erweitert be-

désképes iparvállalat felvirulása. Az eddig elért eredményről a folyó esztendőben adnak számot. A m. kir. államvasutat számlájára Fiumében egy a legújabb gépszervezettel ellátott elevátor építteték. Ez elevátor a m. kir. államvasutak tulajdonú képezi és benne az intézet egy erre vonatkozó szerződés alapján a közraktári létesítményekkel együtt folytatni fogja. Az elevátor legközelebbi költségvetés megnyitásával az élelő Fiumében egyelőre ideiglenesen megkezdte. A m. kir. központon látványt előkészített illeti, annak forgalma volt 1890-ben 15.648.437.22 ft. A mi pedig az áru-országnak éveses forgalmát illeti, az Budapest és Bareson volt 4.641.285 mm. 38.075.560 ft. biztosításban.

Adria magyar tengeri hajózási részvénytársaság. Az osztrák-magyar Lloyd osztrákországi következőiben a magyar tengeri hajózási társaság kiváltsága vátny szükségessé, Bareson Gálbor kereskedelmi miniszter vasnap és hétfőn, a hónap 22-én és 23-án hosszas és beható tanácskozásokat folytatott az Adria képviselőivel, mely tárgyalások általánosságban legalább teljesen kielégítő eredményre vezettek. E tárgyalásokról a következő közleményt kaptuk hivatkozásúl: „A mint az „Egyetértés” értesül, a magyar királyi kereskedelmi miniszter úrnak az Adria magyar tengeri hajózási részvénytársasággal kezdeményezett tárgyalásai a legutóbbi napokban kedvező eredményre beigyeztettek. A szerződés előfeltételei még nincsenek ugyan véglegesen szövegeztve, az előzetes megállapodás azonban az összes pontozatokkal illetőleg már létező. A kéténtű új szerződés főponjtjait értelemben az Adria hajózási a modern technika vívmányai szerint épült hajókat állományba vételezésére vonatkozó. A kötelező járatok száma nemsokára lényegesen szaporított fog, hanem új viszonylatok is fed fognak véteni és néhány vonalon a közlekedő hajók személyszállítását, eszeleg postai szolgáltatást is fognak végezni. A szerződés értelmében a hajózási társaság a közlekedés megkezdéséig megállapodik az a tekinthető létező megállapodások valószínűleg máj 31-ig a hajó vége felé tartandó közgyűlés előtti tárgyalásokra, a mint a hivatkozású közleményből is látható, a kormány és a társaság közötti kéténtű szerződés részleteiben ugyan még nincsen megállapítva, de azáltal, hogy a társaság hajóinak számát, a mi jelenleg 11, az 1893-ik év végéig új 20 hajóval fogja szaporítani, képes lesz a magyar kereskedelmi igényeinek minden tekintetben megfelelni. A tárgyalások alkalmával egyúttal megállapították azokat az utványokat is, melyeket a társaság hajóinak rendszeren be kell járniok. Az új utványok kifejezősége a főnyit a kereskedelmi miniszter a nyugati járatokra és az Olaszországra való forgalomra tekintve, de egyúttal a braziliai járatok is lényegesen szaporított fognak. Hogy az Adria minden tekintetben pótlóssá a Lloydot, hajóit a felszerelésük mellett még a személyszállításra is be kell rendezni és az új hajók között, melyeket a társaság most be fog szerezni, a legkényelmesebb személyszállítású hajók is lesznek, melyekkel különösen a Fiume és az olasz kikötők, Szicília, Malta és az észak-amerikai partvidékek között való személyforgalmat fogják közvetíteni. A kereskedelmi miniszternek az Adriával kötött megállapodása következőiben sikerült az országban egy oly nemzeti tengeri hajózási vállalat létesíteni, mely mindegyik irányból a hajózási szolgáltatást fog az országban lenni, mint a minöket a Lloyd tehát van. A szabvány, melyet az Adria ennek következőiben az államtól kapott fog, évi 570.000 forintban állapított meg. Az Adria a jövő hónapban tartandó közgyűlésén máj 31-ig fogja terjeszteni a kereskedelmi miniszterrel kötött szerződést és ez a közgyűlés egyúttal határozni fog a részvénytökeket — valószínűleg négy millió forint való — felmérése iránt.

A nemzeti molnárok egyesülete a kereskedelmi miniszter által felszólítottán, hogy a kelet-porosországi föld-birtokoknak lenőő fokozata tarták behozatalára vonatkozó kérvényét fölött véleményt mondjon, egyik legutóbbi megbeszélésben ezen indítvány ellen nyilatkozott és a kereskedelmi miniszternek egy másik hozzája intézti kérdésre nézve kijelentette, hogy buza, rozs és zabra nézve egyseges kereskedelmi minőségű típusokat állapított meg. Németországra való érvényességgel kivétel nélkül tartja.

A esch malompar és a magyar buza. A vasuti igazgatók értekezlete elő — miként azt lapunk 10. számában már közöltük — egy panasz terjesztését a esch északi vasut, mely a dicszábsi constellatiónak a esch malom által való kibánszálása ellen irányul. Erre vonatkozóssal egy tekintélyes északi eschországi malomvállalat (H. & W.) levelet intézett a „W. B.-Courier”-hez, melyben többek közt a következőket írja: „Schországi buza részé egyáltalán olyan vidék, mely nem termel annyit galonát,

absichtigt die Bank zu geeigneter Zeit eine selbständige Actiengesellschaft zu bilden. Die Wörthe ist mit Aufträgen vollat versehen und lässt ein fernerer Aufblühen dieses gesunden und entwicklungsfähigen Industrie-Etablissements erhoffen. Die bisher erzielten Resultate bilden den laufenden Geschäftsjahre vorzuzahlen, ferner wird zur Kenntnis gebracht, dass die Escomptobank für Rechnung der kön. ung. Staatsbahnen einen mit allen modernen maschinellen Einrichtungen ausgerüsteten Elevator in Fiume erricht hat, welcher das Eigenbuhnen der kön. ung. Staatsbahnen bildet und in welchem die Bank, sowie in anderen zu diesem Zwecke derselben zu überlassenden Magazinen, auf Grund eines diesbezüglichen Vertrages das Lagergeschäft mit seinen diversen Branchen betreiben wird. Bis zur demnächstigen definitiven Erfüllung des Elevators wurde das Geschäft in Fiume — vorerst provisorisch — aufgenommen. Das Vorschussgeschäft in der Contrate weist fl. 15.648.437.22 aus. Der Gesamtverkehr der Waarenabtheilung in Budapest und Bars var im abgelaufenen Jahre 4.641.285 Meterzentner = fl. 38.075.560.

Adria-Schiffahrt-Actien-Gesellschaft. Die Verhandlungen des Handelsministers mit den Vertretern der Adria in Angelegenheit der Vergrößerung dieses Unternehmens und der entsprechenden Erhöhung der staatlichen Subvention haben in den letzten Tagen stattgefunden und sind am 24-ten d. J. Ende geführt worden. Die Gesellschaft wird im Schiffspark bis Ende 1893 auf die Zahl von zwanzig Dampfern vergrößert und erhält demgemäss eine Subvention von 570.000 fl. per Jahr. Die Gesellschaft hat künftig einen Personentransport nach den italienischen Häfen einzurichten, welcher sich auf Sizilien, Malta und das nordafrikanische Küstengebiet zu erstrecken hat. Auch auf die Vermehrung der Brasilienfahrten ist Gewicht gelegt worden. Die Direction der Adria wird für den nächsten Monat eine Generalversammlung einberufen, welcher der abgeschlossene Vertrag zur Genehmigung vorgelegt wird; in Verbindung damit wird die Generalversammlung auch über die Erhöhung des gesellschaftlichen Capitals — wahrscheinlich um vier Millionen Gulden — Beschluß zu fassen haben. Von betheiligter Seite erhalten wir über die Verhandlungen folgende Mittheilung:

„Wie wir erfahren, sind die vom Handelsminister initiierten Verhandlungen mit der Adria ungarische Schiffahrt-Actien-Gesellschaft in den letzten Tagen mit günstigem Resultat beendet worden. Die Detailbestimmungen des Vertrages sind wohl noch nicht endgültig textirt, die vorläufigen Feststellungen über sämtliche Punkte sind jedoch erfolgt. Im Sinne der Hauptbestimmungen des neuen Vertrages wird die Gesellschaft verpflichtet, ihre Schiffsflotte um zwanzig grosse, nach den Errungenschaften der modernen Technik erbaute Dampfer zu vermehren. Die Zahl der obligatorischen Routen wird nicht nur wesentlich vermehrt, es werden auch neue Fahrten aufgenommen und auf einigen Linien werden die Dampfer auch den Personentransport, eventuell den Postdienst besorgen. Die Adria beschäftigt sich bereits mit der Frage der Capitalsbeschaffung und werden die diesbezüglichen Feststellungen bereits der gegen Ende April d. J. abzuhaltenden Generalversammlung unterbreitet werden.“

Der Verband deutscher Müller hat sich bei Berathung eines ihm von Handelsminister unterbreiteten Ersuchens um Begünstigung der von ostpreussischen Grundbesitzern eingereichten Petition um Einführung von Tarifen in fallender Scala gegen diese Einführung ausgesprochen und auf eine ihm gleichfalls vom Handelsminister vorgelegte Frage erklärt, dass er die Feststellung von Typen einer einheitlichen Handelsqualität von Weizen, Roggen und Hafer für ganz Deutschland für unannehmbar halte.

Die Böhmisches Müllerei und der ungarische Weizen. Der Eisenbahn-Directoren-Conferenz ist — wie wir in Nr. 10 unseres Blattes meldeten — eine Beschwerde der Böhmisches Nordbahn zugegangen, die sich gegen die Ansetzung von Tarif-Constellationen seitens der böhmischen Mühlen wendet. Mit Bezug darauf empfängt der „B.-Courier“ eine Zuschrift eines angesehenen nordböhmischen Mühlen-Etablissements (H. & W.), der wir folgende Stellen entnehmen: „Nordböhmien ist einmal ein Land, der dem soviel Getreide productirt, als er verbraucht und deshalb muss seit vielleicht 20 Jahren alljährlich der Bedarf von anderwärts gedeckt werden. Es richtet sich dies nach den Preisen in Ungarn, Mähren, Niederösterreich, Galizien und auch Russland; woher das Getreide am billigsten kommt, von dort wird es bezogen, dagegen helfen keine Tarife und Zölle. Vor einigen Jahren

mint a mennyit elfogyaszt és ezért talán husz év óta minden évben szükségeltétlén máshonnan kell fedeznie. A beszerzés egészen az árárhok alkalmazkodik, a melyek Magyarország, Morvaországban, Alsó-Ausztriában, Gácsországban, sőt még Oroszországban is érvényesek; a honnan legelősből lehet, onnan szerzik be a gabonát, ezt meg nem akadályozhatják sem tarifák, sem vámok. Néhány évvel ezelőtől még Észak-Amerikából is hoztak gabonát, éppen azért, mert a vámok és a szállítás dacára kifizette magát. Ehhez az előzőlészhez északi Csehország már hozzászokott, mert egészen természetes; ha egyszer kimaradna, akkor a munkások és a lakosság alsóbb rétegei nagyon drága kenyert volnának kénytelenek fogyasztani. Hogy a gabonacégek saját szállítmányaikat, melyeket Magyarországon vásároltak és fizettek, saját nevük alatt adják fel és nem idegen név alatt, az tökéletesen igaz; hiszen talán csak mindenki a saját neve alatt fogja feladni tulajdonát és nem idegen név alatt, a mi által közközletatlanság és károsodásnak tenné ki magát. Hogy ezáltal a magyar gabona a helyföldi fölött előnyben részesül, szó sem lehet. Még ha a magyar gabona véletlenül osztrák szállítólevéllel mint osztrák gabona tenné meg útját néhány állomáson keresztül a cseh északi vasut helyi forgalmában, éppen annyit kell fizetnie, mint az osztrák gabonának, még hogya magyar szállítólevél küldének is; a helyi díjazásban ugyanis nincs különbség osztrák és magyar provenienciá között, hanem gabona az őb kivétel díjazásb szerint lesz intéve. 15°-os szállítási díjvisszaszerítés osztrák gabona után ez időszert nincs érvényben északi Csehországban és ezen kedvezmény csak a cs. kir. osztrák államvasutaknak létezik és ott is csak egyes malnokra nézve, nem pedig gabonakereskedők számára. A mi a nyugatmagyarországi-osztrák köteleki díjazását illeti, úgy az nem volt ősőbb, mint a közönséges osztrák-magyar gabonadíjazás vagy pedig a Bécsen át való megszokott elintézés; sőt ellenkezőleg néha drágább. A szállítmányok ősölsöbön voltak feladhatók, ha előbb Bécsbe küldték és onnan északi Csehországba. A mi a Magyarországból az elhai átrádkó állomásokra érvényes szállítási díjfételeket illeti, úgy látszik nincs tudomás a panaszosnak arról, hogy valamennyi ebben a forgalomban elintézt szállítmányok az Elbán Németországba kell tovább mennie, ellenkező esetben a közönséges osztrák-magyar gabonadíjazás alkalmaztatik és az ősölső szállítási előnye elővész. Hogy magyar gabona elhai átrádkó állomásokra megy és onnan az Elbán tovább a külföldre vitelik, azt hisszük hazai természetünkre teljesen mindegy; mind több gabona megy ki, annál több pénz jön be az országba. A magyar helyi díjazásb ősöségbe egyelőre csak a magyaroknak válik hasznára, mert a helyi díjazásb ott a kis tövösökora való szállítást nagyon ősösőv tette, a mint az a cseh északi vasuton is megtörtént és itt is csak a magyar gazdának előnyére. Az osztrák gabonakereskedőre nézve a magyar helyi díjfételek lecsökkentésének előnye mindössze annyiból áll, hogy az északi Csehország felé való forgalomban a hasonló néhány relációban 5 frot tesz ki wagnonként. A legelső relációban ugyanaz naradt a szállítási díj, így pl. Budapestről Leipzigba a szállítási díj azelőtt körül 156.5 krt, ma Budapestől Bécsbe 49 krt fizettek, Bécsből Leipzigba 107.6 krt, összesen tehát 156.6 krt, vagyis $\frac{1}{10}$ krral többet és így van ez sok viszonylatban. Lényeges kérdéslek csak akkor fog beállni, hogy ha az új osztrák-magyar gabonadíjazásb érvénybe lép. A cseh északi vasutnak tehát nincs oka ezen állítólagos eljárás ellen fellépni és valószínűleg más okok lesznek azok, a melyek őt arra késztetik, hogy az igazgatók értekezletének segítségét kérje. Kérdezzük meg végül az északi csehországi molnárokat, mire menne nekik magyar gabona nélkül; a mi itteni gabonák oly súlyú minőségbe és nyereségre, hogy gyakran nem is lehet egyedül feldolgozni és természetesen szükségos,

wurde sogar aus Nordamerika Getreide nach Nordböhmen gesandt, weil es eben trotz der Zölle und Frachten rentire. An diese Ueberschwemmung ist Nordböhmen gewohnt, weil sie ganz naturgemäss ist; würde sie einmal ausbleiben, so würden die Arbeiter und niederen Bevölkerungsschichten sehr theures Brod verzehren müssen. Dass die Getreidefirmen ihre eigenen Sendungen, die sie in Ungarn gekauft und bezahlt haben, unter eigenen Namen aufgeben und empfangen, ist so richtig, als nur irgend etwas; es wird doch Jedermann sein Eigenthum nur unter seiner Adresse senden und nicht unter fremden Namen, wodurch er sich einer Gefahr oder einem Verluste aussetzen würde. Von einer hieraus erwachsenden Begünstigung des ungarischen Getreides gegenüber dem inländischen ist keine Rede. Auch wenn durch Zufall das ungarische Getreide mit einem österr. Frachttarif als österreichisches Getreide im Localverkehr der Böhm. Nordbahn einige Stationen weiterrollt, muss es genau so viel zahlen wie österreichisches Getreide, selbst wenn es mit einem ungarischen Frachttarif rollen würde; es gibt nämlich im Localtarife keinen Unterschied zwischen ungarischer und österreichischer Provenienz, sondern Getreide wird nach dem Ausmassungssatz 5 b abgeföhrt. Eine 15^{ige} Procentrückvergütung für österreichisches Getreide existirt dormalen in Nordböhmen nicht und kommt diese Begünstigung nur auf den k. ö. österreichischen Staatsbahnen vor und dort auch nur für einzelne Mühlen, nicht aber für Getreidehändler. Was den westungarisch-österreichischen Verbandsarif anbelangt, so wird derselbe nicht billiger, wie der gewöhnliche österr.-ungar. Getreidearif oder die gebrochene Abfertigung via Wien; im Gegentheil, manchmal sogar theurer. Man konnte die Sendungen billiger verfrachten, wenn man selbe zuerst nach Wien und von dort nach Nordböhmen sandte. Was die Frachttarife von Ungarn nach den Elbe-Unschlagplätzen anbelangt, so scheint dem Beschwendeführer nicht bekannt zu sein, dass alle in diesem Verkehr abgeföhrtigen Sendungen pr. Elbe nach Deutschland weitergehen müssen, widergenfalls der gewöhnliche österreichisch-ungarische Getreidearif angewendet wird und der Vortheil der billigeren Fracht verloren geht. Dass ungarisches Getreide nach Elbe-Unschlagplätzen rollt und von dort pr. Elbe weiter nach dem Auslande geht, dünkt uns für unsere heimische Production ziemlich egal, je mehr Getreide hinausgeht, desto mehr Geld kommt ins Land. Die Billigkeit der ungarischen Localtarife kommt vorläufig nur den Ungarn selbst zugute, da der Localverkehr dort den Transport auf kurze Strecken sehr ermässigt hat, wie dies ja auch auf der böhmischen Nordbahn geschehen ist und hier auch nur zum Vortheile der ungarischen Landwirthe. Für den österreichischen Getreidehändler beträgt der ganze Vortheil der Ermässigung der ungarischen Localtarife im Verkehre nach Nordböhmen von einzelnen Relationen circa fl. 5 pr. Wagon. In den meisten Relationen ist die Fracht gleich geblieben, z. B. von Budapest kostete früher die Fracht nach Leipa 156.5 krt, heute zahlt man nach Wien von Budapest 49 krt, von Wien nach Leipa 107.6 krt, zusammen daher 156.6 krt, also um $\frac{1}{10}$ krt mehr und so geht es auf vielen Relationen. Eine wesentliche Ermässigung dürfte erst dann eintreten, wenn der neue österr.-ung. Getreidearif ins Leben treten wird. Die böhmische Nordbahn hat daher keine Ursache, diesem vermeintlichen Vorzuge entgegenzutreten und werden es wohl andere Ursachen sein, welche selbe veranlassen die Hilfe der Directoren-Conferenz anzurufen. Man frage endlich auch die nordböhmischen Müller, wie weit selbe ohne ungarisches Getreide kämen; unser hiesiges Getreide ist so gering an Qualität und Ausbeute, dass man es manchmal allein nicht verarbeiten kann und naturgemäss das qualitätsvolle ungarische und mährische Getreide zum Aufbessern und Zumengen haben muss. Unsere heimische Production würde trotz der Ueberschwemmung mit ungarischem Getreide alle Jahre mit verbrauch, es blieb nie unverbraucht etwas zurück und so wird es auch künftig sein. Der Kampf gegen das auswärtige, speciell ungarische Getreide würde nur unsere heimische Mühlenindustrie schädigen und selbe ganz ruiniren. Wenn etwas geschehen soll,

hogy a jó minőségű magyár és norva gabonával elegyítettek és javították. Beföldi termelésük a magyar gabonával való előzárásból dacára minden esztendőben szűnőn elfolytatott, solamen maradt békés valami elfogyasztalannal és így teszt a jövőben is. A külföldi, különösen a magyar gabona ellen való harcok csak saját beföldi malomiparunknak válnék kárára és azt teljesen tönkre tennék. Ha valamt akarnak tenni, hogy a malomipart és így közvetve az osztrák mezőgazdaságot megvédjék, kezűjék meg a hozsót a magyar rozs- és búzaiszattal ellen; ez azon tér, melyen a cseh vasutaknak akciója helytlen volna.

Odessa kereskedelme 1890-ben. Raffafelvittek urak jelentéséből való a következő gabonára vonatkozó rész. Szerintük ez az év jelen berakítáozva volt 2.780.000 tontozó rest, csekély behozatal mellett, a rossz utat kövekeztében. Január 1-től május 1-ig, hajóna rakatott 2.150.000 ts. (1 ts. = 10 pud, 1 p. = 10 1/2 kilogr.) és fokozódó melege időjárás mellett ugy a behozatal, mint a kivitel élenklük. Ez év decz. 8-áig, mely napig a hivatalos ki-mutatósk érnek, a kivitel 8.100.000 tontozó lett ki, 2.620.000 tontozóval kevesebb, mint 1889-ben, a mi igen kielégítő eredmény, miután az 1888. és 89-ki aratók igen kedvezőlenek voltak, de igazságos mindennemű intézkedés történt a mezőgazdaság emelésére és a gazdálkodás gépek használatát mindinkább általánosossá tették. A legutóbbi aratás keseri előségeket hozott egy a gazdák-nak, mint a kereskedőknek, a szakadalan esősékek, melyek má-jushas és júniusban uralkodtak, nem hogy a vetéseknem ártottak volna, sőt még elősegítették a növekedést, ellenben három tropikusán forró nap, június 21., 22. és 23-ika, elegendő volt hogy az egész aratást tönkre tegye. Bessarabiában, Podoliában és Volhyniában, valamint Kiev és Fastov tartományokban a hágy buzamnek igen rosszul friztek; az átlagos eredmény 5-7 ts. volt egy desszatin után, még pedig rossz minőséggel, átlag 9.15-9.30 pud súlyú tontozetknem, kevés buza érte e a 10 pudot tontozetknem. Ez már a harmadik rossz termés volt utóbbi időben, dacára annak az árák inkább vészeszámú irányt mutattak. Jelenleg az átlagos keszlet körülbelül 17.710.000 ts. buza és 325.000 koriczora, rozs és árpa. A behozatal vasutón a vidékről hőségeken mondható. A mi a teli vetést illeti, legelősebb az aratók között, a későbbi vetés az egész földz és esőségek után vetettek, míg a későbbi vetés a kemény fagyok által, hó hiánya mellett, sokat szenvedett. — Odessa kikötője a tartományban a legnagyobb, hála a kormány gondoskodásának, mely fontosnessan épít új vasuti vonalakat, minden irányban, de még nagyobb károsnemet illeti a vasuti igaz-gatókat, kik az Odessába való bevittl minden kitelhető módon elősegítik.

Franciaország gabonakereskedelme 1886-tól 1890. végéig. Franciaország Európa ama országai közé tartozik, a melyek saját helyszeltekkel fedezésére sokkal több gabonát és lisztet könytelnek importálni, mint a mennyit exportál-hatnak. Nem kell egszbelettennek, csak azt, hogy e sorok elejére a be- és kivitel értékek tegyék s a factum be van bizonyítva. A gabona és liszt (grains et farines) értéke volt

	bevitelen	kivitelben	beviteli többletend
1886	262.4 millió frank	29.9 millió frank	232.5 millió frank
1887	289.2 „	18.9 „	270.3 „
1888	375.3 „	14.4 „	360.9 „
1889	365.6 „	29.1 „	345.5 „
1890	375.7 „	18.1 „	357.6 „

Évenként átlag 300 millió frank értéket képvisel a beviteli többlet, vagyis annyival több gabonát és lisztet kellett a franczók-nak importálni szükségesség fedezésére, mint a mennyit exportáltak. A bevitel azonban Franciaországban nem könnyű dolog; a ki oda gabonát vagy lisztet akar szállítani, annak nagy vámot is kell fizetnie, kivétel az szárazszel világsan, amely nagy mennyire meg van a bevitel terelhe. Franciaország ugyanis gabonavámok fejében bevett

1883-ban	6.4 millió frankot	1887-ben	41.1 millió frankot
1884-ben	6.6 „	1888-ban	38.5 „
1885-ben	11.2 „	1889-ben	61.9 „
1886-ban	21.1 „	1890-ben	51.3 „

Az emelkedés 1888 óta datálódik, vagyis akkor léptetik életbe a gabonavámokat, kivétel az szárazszel emelkedtek. A bevitel is emelkedett ugyan; a gabona- és lisztbevitel ugyanis az utóbbi, 1888, 1889, és 1890-ik években mértékszámban követ-kezett volt:

	1888	1889	1890
Buza	11,357,123	11,417,592	10,550,640
Rozs	478,453	213,936	10,483
Tengeri	3,187,448	5,917,421	6,485,607
Árpa	1,323,626	1,493,211	1,398,911
Zab	3,916,373	2,046,846	1,493,213
Zusammen	20,527,542	20,425,401	20,239,854

um die Mühlenindustrie und dadurch indirect die österreichische Landwirtschaft zu schützen, dann nehme man doch den Kampf gegen die ungarischen Roggen- und Weizenmehle auf; das ist ein Feld, wo eine Action der böhmischen Bahnen am Platze wäre.

Der Handel Odessa's i. J. 1890. Den Berichte der Herren Raffafelvitzen entnehmen wir den nachfolgenden Handel bezüglichen Theil, demnach begann das Jahr mit einem Vorrathe von 2.780.000 Tschetverts, bei langsamem Zufuhren in Folge schlechter Wege. Vom 1. Januar bis zum 1. Mai 1890 wurden verschifft 2.150.000 Tschetvert (1 Tsch. = 10 Pud, 1 Pud = 16.6 Kilogr.) und zunehmender warmer Witterung steigerten sich die Zufuhren und die Verschiffung nahm eine gewisse Lebhaftigkeit an. Die officiellen Ausweise schliessen mit dem 8. December, bis zu welchem Tage die Ausfuhr 8.100.000 Tschetverts betrug, um 2.620.000 Tschetv. weniger, als i. J. 1889, was man als sehr bedauerlich betrachtet, nachdem die Ernten i. J. 1888 und 1889 sehr ungünstige waren, aber alle Anstrengungen zur Hebung der Landwirtschaft gemacht und der Gebrauch landwirthsch. Maschinen immer mehr verallgemeinert wurde. Die letzte Ernte war eine bittere Enttäuschung sowohl für die Landwirtschaft als auch für den Handel, der ununterbrochene Regen im Mai und Juni schadete der Saat gar nicht, beförderte vielmehr das Wachstum, dagegen genühten die 3 tropisch heißen Tage am 21., 22. und 23. Juni, um die Hoffnungen auf eine gute Ernte zu nichte zu machen. In Bessarabien, Podolien und Volhynien, sowie in den Gouvernements Kiev und Fastov schütteten die weichen Weizenorseln sehr schlecht; der Durchschnittsertrag war 5-7 Tschetvert per Dessiatin u. z. von magerer Qualität, mit einem Durchschnittsgewichte von 9.15-9.30 Pud per Tschetvert. Qualitäten von 10 Pud per Tschetvert waren selten. Dies war die dritte Missernte in letzter Zeit, und doch zeigten die Preise eine mehr fester Tendenz. Der augenblickliche Vorrath im Hafen von Odessa ist circa 1.715.000 Tsch. Weizen und circa 325.000 Tsch. Mais, Korn und Gerste. Die Zufuhren per Bahn aus der Provinz sind reichlich zu nennen. Die Wintersaat ist keimerfalls zufriedenstellend; die Herbstsaat erfolgte nach vorhergegangenen reichlichem Regen, während die spätere Saat stark litt durch trockene Fröste ohne Schnee. Der Hafen von Odessa kann als der grösste des Reiches betrachtet werden. Dank der Erträge der Lagerung, welche fortwährend neue Bahn-Linien nach allen Richtungen baut, aber auch Dank dem Entgegenkommen der verschiedenen Bahn-Directionen, welche für Zufuhren nach Odessa alle möglichen Erleichterungen bieten.

Der Getreidehandel Frankreichs im letzten Quinquennium 1886-1890. Frankreich zählt zu jenen Staaten Europas, welche jährlich zur Besorgung des heimischen Bedarfes viel mehr Getreide und Mehl ein- als ausführen müssen. Wir brauchen an die Spitze dieser Zeilen nur den Werth der Ein- und Ausfuhr zu setzen und das vorhandene Factum ist hinlänglich illustriert. Der Werth für Getreide und Mehl (grains et farines) hat betragen in der

	Ein- fuhr	Ausfuhr	Mehrfuhr
1886	262.4 Mill. Fres.	29.9 Mill. Fres.	232.5 Mill. Fres.
1887	289.2 „	18.9 „	270.3 „
1888	375.3 „	14.4 „	360.9 „
1889	365.6 „	29.1 „	345.5 „
1890	375.7 „	18.1 „	357.6 „

Eine Mehrfuhr im Durchschnittswerthe von über 300 Millionen Fres. pro Jahr war nothwendig, um den Bedarf der Franzosen an Getreide und Mehl zu decken. Aber die Einfuhr erfolgt nicht ohne weitere Belastung; wer importiren will, muss auch eine gehörige Summe an Zoll entrichten. Wie sehr die Getreide-Einfuhr belastet ist, dies ist aus den nachstehenden Zahlen zu entnehmen; an Zöllen nahm Frankreich für Cerealien-Einfuhr ein:

im Jahre 1883	6.4 Mill. Fres.	im Jahre 1887	41.1 Mill. Fres.
„	1884 6.6 „	„	1888 38.5 „
„	1885 11.2 „	„	1889 61.9 „
„	1886 21.1 „	„	1890 51.3 „

Von Jahr 1885 datirt die Erhöhung, beziehungsweise die Neueinfuhr der Getreidezölle, die immer mehr angewachsen sind. Die Mengen des Imports sind zwar auch gestiegen, aber nicht in dem Masse, wie die Zollsumme. Was speciell die Einfuhrmenge an Getreide und Mehl in den drei letzten Jahren 1888, 1889 und 1890 betrifft, so waren die bezüglichen Ergebnisse folgende (Metzenzentr):

	1888	1889	1890
Weizen	11,357,123	11,417,592	10,550,640
Roggen	478,453	213,936	10,483
Weizen	3,187,448	5,217,421	6,485,607
Gerste	1,323,626	1,493,211	1,398,911
Hafer	3,916,373	2,046,846	1,493,213
Zusammen	20,527,542	20,425,401	20,239,854

Egészben véve a bevétel meglehetősen stabil maradt, de nem úgy részleteiben; különösen a tengeri és zab bevétel nagy arányú változott. A rozs bevétel is jelentékenyen megváltozott, illetégek csökkentek. A ½ millió méterfárszara nem rugó rozsbetevél nem hagyta a francziák nyugodni, fel kellett a város elnököt, az érzék csökkent a bevétel. A tengeri bevétel ez évben fog csökkentni. A mi a lisztbevétel illetéi, az 1888-hoz 492,132 mm-ról 1888-ben 461,246 mm-ról 1890-ben 343,444 mm. rugott, tehát kibebetevél; leginkább pedig a rozsbetevél bevétel (1890-ben 17,876 mm., 1888-hoz 20,240 mm. volt) a rozsbetevél vetett nagyobb várt mint. Egyidejűleg a kenyérbetevél 126,908 mm-ről (1888) 300,787 mm-ről (1890-ben) emelkedett.

Az amerikai Egyesült-Államok buzaizsákvivetele 1890-ben. Az Egyesült-Államok buzaizsákvivetele tudvaleg igen jelentékeny, s olyan államokba is irányul, a melyek a mi lisztünknek neveze is igen fontosak, és pedig Nagybritanniába és Brazíliába. Északamerikai buzaizsákvivetele 1890-ben ismét nagyobb volt mint 1889-ben s következő országokba irányult:

	1889	1890	+ oder —
	barrel = 89 Kilogr.		
Nagybritannia	6.031.201	6.888.728	+ 857.427
Németország	8.144	10.831	+ 2.678
Europa más országai	534.342	657.909	+ 323.567
Brit Észak-Amerika	303.824	473.021	+ 169.197
Mexiko	30.484	35.063	+ 4.579
Közép-Amerika és Brit-Hon-			
duras	174.961	200.544	+ 25.583
Nyugatindia	1.170.544	1.262.739	+ 92.195
Brazília	70.893	687.562	+ 23.341
Kolumbia	54.177	56.269	+ 2.092
Más délamerikai államok	408.643	397.231	- 12.092
Ázsia és Oceania	565.344	600.827	+ 35.393
Afrika	8.763	12.319	+ 3.556
Más országok	17.647	14.397	- 3.250

Összesen 10.450.757 11.319.450 + 868.693
Északamerikai Nagybritanniába buzaizsákvivetele 1890-ben jelentékenyen megváltozott, s azért szállítattunk mi kevesebb lisztet oda. Habár lisztünk minőség tekintetben felülmúlhatatlan, mégis előfordulhatnak esetek, midőn a fogyasztók silányabb minőségű lisztet is megelégszenek. Brazíliába irányuló lisztvivetele Északamerikánál az utóbbi évben csökkent, a mit annak lehet tulajdonítani, hogy Brazíliában több új malom keletkezett.

KÖZLEKEDÉS ÉS TÁRFÉLGY.

Az osztrák-magyar-francia vasúti kötéleken f. é. április hó 15-én hatályba lép a III. díjtábla rész 2. fejezet a gabonára, őrleményekre, húsleves vevényeikre, maltdárra és olajvevényeikre. Továbbá a használt gombóc- és lisztes szálókra, egyrészt a cs. kir. szab. déli vasúttársaság magyar vonalainak, a szab. osztrák-magyar államvasúttársaság magyar vonalainak és a magyar királyi államvasutaknak állomásai, másrészt a francia keleti vasút állomásai között érvényeséggel, máialta az 1890 nov. 15-iki hasonnevelő díjtábla hatályba kivétel engedték, az elődigi díjtételek azonban, a mennyiben helyetők még ujakra nézve intézkedés nincsen, f. é. június 30-ig maradnak érvényben.

A hajók szállítási díjainak hivatalos jegyzése ezenavon havi köztér a budapesti tiszvási által fog eszközöltet. Tegnap először történt a jegyzés és így szól: *díjtétel Budapest a Dunán:* Pancsovától 32—34 kr., Újvidéktől 28—30 kr., Bezdánától 28—25 kr., Kaločától 17—18 kr. *nyomtat.* A *Tiszán:* szentesétől 40—42 kr., Szegedétől 36—38 kr., Zentától 33—35 kr., Tiszfől 31—33 kr. A *Szárdán:* Mitrovicától 39—41 kr. A *Bélgén:* Temesvártól 46—48 kr., Beeskerekől 34—36 kr. *Görbe:* a tiszék 10 krali drágábbak mint Budapest. A szállítási díjtételek *szállítási költség nélkül* az *átviteliségi együtt* értetnek.

Szállítási kedvezmények és tarífélgény.

Értelme. Délmeten vasúti kötélek, (Osztr.-magyar Vasút), 1891. évi április hó 15-iki gombóc- és szálókra új kivétel díjtábla (III. rész 2. fejezet) hatályba lép.

List és őrlemények. Bismarkától Döberlin átmenete csop-lyezett díjtétel 200 kámtó 200 kr. Visszatérítés évét 1891. évi január hó 1-iki visszavonásig

In ihrer Totalität ist die Einfuhr ziemlich stabil geblieben, nicht so in ihren Einzelheiten; besonders in Mais und Hafer fand eine starke Verschiebung statt. In Roggen trat eine starke Aenderung, respective Verminderung hervor. Der Roggen-Einfuhr von unter ½ Million Meterzentner liess die Franzosen nicht schlaafen, sie mussten die Einkangszölle erhöhen — und daher das Minus des Imports; die Abnahme von Mais wird im Jahre 1891 an die Reihe kommen. Was die Mehl-Einfuhr betrifft, so hat selbe betragen im Jahre 1888 492,132 q., 1889 461,246 q., 1890 343,444 q.; sie hat also abgenommen und tritt, die Abnahme Roggenmehl (17,876 q. im Jahre 1889 gegen 20,240 q. im Jahre 1888) in Folge der Erhöhung des Zolles auf Riggenmehl. Gleichzeitig ist die Brodenfuhre von 126,908 q. (1888) auf 300,787 q. (im Jahre 1890) gestiegen.

Der Weizenmehl-Export der Vereinigten Staaten von Amerika im Jahre 1890. Der Weizenmehl-Export der Vereinigten Staaten ist bekanntlich sehr bedeutend und derselbe nimmt seine Richtung auch nach solchen Staaten, die auch für unsere Mehle von besonderer Wichtigkeit sind, wir meinen nämlich Grossbritannien und Brasilien. Im Jahre 1890 war der Weizenmehl-Export Nordamerikas wieder grösser als im Jahre 1889; er erfolgte nach folgenden Destinationen:

	1889	1890	+ oder —
	Barrel = 89 Kilogr.		
Grossbritannien	6.031.201	6.888.728	+ 857.427
Deutschland	8.144	10.831	+ 2.678
Andere Länder Europas	334.942	657.909	+ 322.967
Britisch-Nordamerika	303.824	473.021	+ 169.197
Mexiko	30.484	35.063	+ 4.579
Centralamerika und Britisch-			
Honduras	174.961	200.544	+ 25.583
Westindien	1.170.544	1.262.739	+ 92.195
Brazilien	70.893	687.562	+ 23.341
Columbia	54.177	56.269	+ 2.092
Andere südamerik. Staaten	408.643	397.231	- 12.092
Asien und Ozeanien	565.344	600.827	+ 35.393
Afrika	8.763	12.319	+ 3.556
Andere	17.647	14.397	- 3.250
Zusammen	10.450.757	11.319.450	+ 868.693

Nach Grossbritannien hat die Mehlzufuhr Nordamerikas im Jahre 1890 bedeutend zugenommen und deshalb hat unsere Mehlzufuhr dahin sich verringert. Wenn auch unsere Mehle in Betreff der Qualität unbertroffen dastehen, es können doch Fälle eintreten, wo man sich eben mit Mehl von milderer Qualität begnügt. Nach Brasilien hat die nordamerikanische Mehlzufuhr abgenommen, und dürfte diese Thatsache mit der Aufnahme der Mehlproduction in Brasilien selbst zusammenhängen.

VERKEHRS- UND TARIFWESEN.

Im österr.-ungar.-französischen Eisenbahnverbande tritt mit 15. April d. J. Tar.-Theil III. Heft 2 enthaltend den Ausschreibungsplan für Getreide, Hülsenfrüchte, Malzprodukte, Mehl und Oelarten, ferner für gebrauchte Getreide- und Malzöle im Verkehr zwischen Stationen der k. k. priv. Südbahn-Gesellschaft (ung. Linie), der priv. österr.-ung. Staats-Eisenbahn-Gesellschaft (ung. Linie) und der kgl. ung. Staats-Eisenbahn einersits und Stationen der französischen Ostbahn andererseits in Kraft, wodurch der gleichnamige Tarif vom 15. November 1890 aufgehoben wird; die bis-erigen Frachtsätze bleiben jedoch, insofern ein Ersatz für dieselben nicht vorgezogen ist, noch bis zum 30. Juni d. J. in Kraft.

Die amtliche Notirung der Schiffsfrachten wird von jetzt ab zweimal im Monat seitens der Budapester Börse vorgenommen. Gestern erfolgte dieselbe zum ersten Male, und lautet: Rate nach Budapest: Auf der Donau: von Pancsova 32—34 kr., von Neusatz 28—30 kr., von Beozán 23—25 kr., von Kaloča 17—18 kr. pr. q. Auf der Theiss: von Somosha 40 bis 42 kr., von Szegeden 36—38 kr., von Zenta 33—35 kr., von Tisza 31—33 kr. Auf der Save: von Mitrovitz 39—41 kr. Auf der Bega: von Temesvár 46—48 kr., von Beeskerek 34—36 kr. Nach Raab sind die Sätze um 10 kr. theurer als nach Budapest. Die Frachtsätze verstehen sich incl. Transportsteuer und excl. Assuranz- und die Bagstation incl. Bagstation.

Transportbegünstigungen und Tariffwesen.

Kundmachung. Süddeutscher Eisenbahnverband. (Verkehr mit Oesterreich-Ungarn.) Mit Gültigkeit vom 15. April, geht ein neuer Ausschreibungsplan (Theil III, Tariff Nr. 2) für die Beförderung von Getreide etc. zur Einführung. (Veröffentlichung Nr. 22.)

Für Mehl und Malzprodukte von Banjanka nach Dakeria zugunsten der Frachtsatz pro 100 Kilogr. 200 kr. Im Rückvergütung vom 1-ten Januar

legközelebb azonban 1891. évi végig. Kocsi- és fuvarleveleinket legálább 10000 kgr. feladás esetén. (Vas. és Közl. K. 34371.)

Budapesti Kőháza által (Lomosz és Háberer általánosítandó való átvizsgálással) Szilárdra engedélyezett díjtétel 100 kg. könt 470 kr. Vizsoltós utján 10,000 kgr. feladás esetén. Legálább azonban 1891. végig. Kocsi- és fuvarleveleinket legálább 10,000 kgr. feladás esetén. (Vas. és Közl. K. 34374.)

List és árnyékára Budapesti Pozsony engedélyezett díjtétel 100 kg. könt 44 kr. Pozsony kőházánál K. — K. Vizsoltós utján 10000 kgr. feladás esetén. Legálább 20 köntnyelvény 1891. évi végig. Kocsi- és fuvarleveleinket legálább 10000 kgr. feladás esetén. Legálább 20 köntnyelvény elszállítás esetén az eredeti feladási vezetvény alapján 100 kg. könt még 2 kr. fele vizsoltós utján felváltatandó. (Vas. és Közl. K. 34377.)

List és árnyék árnyékára. Győr m. k. v. ad helyben E. és Erzsébet-pályaudvar átmenetén a k. kir. osztr. államautókat általánosítandó való foglalommal engedélyezett díjtétel 100 kgr. könt 41 kr. Pozsonyban 41 kr. St. Pöltenből Pöchlarnig 41 kr. Aranybányánál Wels — K. Welsben tal. továbbá Lantzó (Köz.) Hadvisny (Köz. stb.) 39 kr. Vizsoltós utján átvizsgálással, legközelebb azonban 1891. évi végig. (Vas. és Közl. K. 36382.)

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Budapest, márcz. 28. (Kálnoky és Simon.) Galonnapczuk emelköt irányzata ezen a héten is újabb haladási tétl a nyeresémeny és gyártmány ára közt ennek következében mutatkozó különbség szemben maguk a malnok nem foglalhattak el többé ekké megfigyelő állást. Önmegtartóssal haláros rezignációval végre megvárásánkat magukat arra, hogy az árak mintegy 20 krajczárán magasabb árakat jegezzük, mint hat héttel ezelőtt. Azt, hogy a buza ára ezen hat hét alatt mennyivel emelkedett, nem kell említenünk.

Az üzlet részleire átvérte, azt konstátálhatjuk, hogy a üzleti viszonyok e héten új köteseket illetőleg nyugodtak voltak, ellenben a régiók kötések lebonjolása, illetőleg átvétele igen kedvezően folyt. Hogy új eladás csak kevés történt, azt főkép az ünnepek közeldésének véltük tulajdoníthatni, s általában malmanik üzleti helyzetekked eggyelői világszám pontjának azt tartjuk, hogy a malnok az utóbbi 14 nap alatt halározottan kevesebbet adtak el, mint a mennyit örölkte, mert ellenkező esetben bizonyára csak vezetésekkel adhattak volna el, míg a mostani viszonyok közt minden esteire jó meg fogják gondolni, hogy eszmánjának-e vagy köteseket a mostani árakon, Olyan momentum azonban éppen nincs, mely esetleges bizalmatlanságot indokollná lehetne, mert egyszert végre is tisztára jöltek az illető tenyözök már azzal, hogy a buza ára eggyelőre jelentékenyen sem nem fog, míg ellenben márcsret sem ryomaszó készletet nincsenek, sem azt nem lehet feltenni, hogy új a beföld, mint a külföld fogysztási viszonyai eszikéni fognak. Takarmányárak e héten nyugodt irányt követték.

Ma átlagos jegezzéseim a következők:

sz. on.	1	2	3	4	5	6	7	8
15.—	14.70	14.40	14.10	13.80	13.20	12.70	12.20	11.80
	S ₁	S ₂	S ₃	F	G			
	10.60	9.70	7.80	5.—	4.60			

Magyar malnok list-árjegyzései.

Köte Datum	Dara Grise		Listz — Mehl										Korpa Kleie			
	A	B	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1891. márc. 21.	15.50	15.50	15	14.70	14.40	14.10	13.80	13.30	12.60	12	11.40	10.40	9.70	7.90	5.20	4.60
1891. márc. 21.	15.70	15.70	15.20	14.90	14.60	14.30	13.90	13.40	12.60	12	11.40	10.60	9.70	8	5.30	4.80
1891. márc. 21.	15.60	15.60	15	14.80	14.50	14.20	13.80	13.30	12.70	12	11.40	10.50	9.80	7.90	5.20	4.70

Kanarienvögel!

1. Klumpreis Anstellung St.-Andreasberg 1891. Versenst. per Post gegen Cassé oder Nachnahme unter jeder Garantie stets die vorzüglichsten Sänger, je nach Gesangsleistung a. Mk. 12, 15, 20, 25 und 30. Preisliste frei. **Julius Hüger, St.-Andreasberg (Hartz).** Züchtereier oder Kanarienv. gegr. 1864.

NEUE
Aspir-Molten
sowie Filtertuche jeder Qualität
Fabrik **Adolf Keller**
Berlin N. 24

1891. his auf Wärlerr, längstens aber his Ende December 1891. Bei Aufgange von mindestens 10000 Kilogr. pro Frachteinheit auf Wagen. (Vas. és Közl. közl. 34371.)

Für Getreide von Kőháza Ist. (für von Lomosz und Háberer stammende Sendungen) nach Szilárd zugesandener Frachtrate, pro 100 Kilogr. 470 kr. Im Rückvergütungsweg bis auf Wärlerr, längstens aber his Ende 1891. Bei Aufgange von mindestens 10,000 Kilogr. pro Wagen und Frachteinheit. (Vas. és Közl. közl. 34374.)

Für Mehl und Malprodukte von Budapest nach Pozsony zugesandener Frachtrate pro 100 Kilgr. 44 kr. und nach Pozsony Filialbahnhof 46 kr. Im Kartierungsweg von der Zöllner der Dampfmaschinen bis Ende December 1891. Bei Aufgange von mindestens 10000 Kilgr. pro Wagen u. Frachteinheit. Bei Verfrachtung von mindestens 5000 Kilgr. wird pro 100 Kilgr. 7 kr. im Rückvergütungsweg auf Grund der Original-Angabe-Recepisse liquidirt. (Vas. és Közl. K. 34377.)

Für Mehl und sonstige Malprodukte von Győr m.-k. v. loco nach Wien K.-E.-B. (incl. im Vertriebe mit dem Stationen der K. Staatsbahn zugesandener Frachtrate pro 100 Kilgr. nach Pottenbrunn 43 kr., von St.-Pölten bis Pöchlarn 44 kr., von Brunnsmannsdorf bis Wels 40 kr., und über Wels westwärts von Linz (incl.) bis Dalweis (incl.), etc. 39 kr. Im Rückvergütungsweg bis auf Wärlerr längstens aber his Ende 1891. (Vas. és Közl. közl. 36382.)

MARKTBERICHT.

Budapest, 28. März. (Kálnoky és Simon.) Die steigende Tendenz unseres Getreidemarktes hat auch im Laufe dieser Woche weitere Fortschritte gemacht, der hierdurch vergrößerten Disparität zwischen Rohprodukt und Fabrikat gegenüber vermochten selbst unsere Mühlen nicht mehr 6/10 aufmerksamer Beobachter zu täuschen! Mit einer am Selbstanpöpfung streifenden Resignation entschlossen sie sich endlich zu einer Preisreihung von heiläufig 20 Kreuzern, das was wir um sage zuwanzig Kreuzer höher als vor sechs Wochen setzten! Welche Preissteigerung Weizen in diesen sechs Wochen erfuhr, bedarf wohl kaum einer Erwähnung.

Auf die Details des Geschäftes übergehend, wollen wir constatiren, dass die Absatzverhältnisse in dieser Woche in Betreff neuer Verkäufe ruhige waren, dagegen die Uebernahme älterer Vorkrümern sich recht günstig entwickelte. Dass neue Verkäufe nur in geringem Maße stattfanden, dürfte auf die Feiertagswoche zurückzuführen sein und betrachten wir es überhaupt als einzigen Lichtpunkt der Geschäftslage unserer Mühlen, dass in den letzten 14 Tagen entschieden weniger verkauft als erzeugt wurde, denn gegenbeizien Falles hätten sich die Verkäufe nur zu Vorkaufspreisen vollziehen können, während der heftigen Situation zufolge unsere Mühlen es sich wohl überlegen werden, grosse Engagements zu den bestehenden Notirungen einzugehen. Es ist gar kein Moment vorhanden, welches eine etwaige Vertrauenslosigkeit rechtfertigen würde, da man einerseits endlich darüber mit sich ins Reine gekommen ist, dass Weizenpreise vorläufig keinen grossen Rückgang erleiden dürfen, während anderseits wieder drückende Lager bestehen, noch angenommen werden kann, dass die Consum-Verhältnisse des Inlandes sowohl als des Auslandes eine Einschränkung erfahren.

Futterstoffe verkehrten in ruhiger Tendenz. Wir notiren heute durchschnittlich:

Nr. 0	1	2	3	4	5	6	7	8
15.—	14.70	14.40	14.10	13.80	13.30	12.70	12.20	11.80
	S ₁	S ₂	S ₃	F	G			
	10.60	9.70	7.80	5.—	4.60			

Mehl-Preisnotirungen ungarischer Mühlen.

Körpe Kleie	Listz — Mehl										
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11.40	10.40	9.70	7.90	5.20	4.60						
11.40	10.60	9.70	8	5.30	4.80						
11.40	10.50	9.80	7.90	5.20	4.70						

INSERATE
für den
Magyar Molnár-Ungar. Müller
werden aufgenommen in der Adm.-
bureau **Hertzog, Alexanderstr.**
Budapest V., Ersebet-ter 19. sz.
wo auch die nächsten Holographen be-
kannt gegeben werden.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN

KALASZOK

Harmadikhavának 1890. január 1-én december 31-ig

BEVÉTELEK

VAGYON

Megj. száma 1891. december 31-én.

TEHER

I. Többlettartalék		II. Szállítvány-határolás		III. Felújítási		IV. Felújítási		V. Felújítási	
Forma	Ért.	Forma	Ért.	Forma	Ért.	Forma	Ért.	Forma	Ért.
Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	211219/51	Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	1176127/51	Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	460388/41	Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	1176127/51	Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	1176127/51
Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51
Összesen	328886/02	Összesen	235238/02	Összesen	1176127/51	Összesen	1176127/51	Összesen	1176127/51
Kiszámlázott munkák a vállalkozásból		Kiszámlázott munkák a vállalkozásból		Kiszámlázott munkák a vállalkozásból		Kiszámlázott munkák a vállalkozásból		Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	
Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51
Összesen	328886/02	Összesen	235238/02	Összesen	1176127/51	Összesen	1176127/51	Összesen	1176127/51

II. ELETBIZTOSÍTÁSI ÜZLETT.

KIADÁSOK

Huszonegyedikét 1890. január 1-én december 31-ig

BEVÉTELEK

VAGYON

Megj. száma 1890. december 31-én.

TEHER

I. Többlettartalék		II. Szállítvány-határolás		III. Felújítási		IV. Felújítási		V. Felújítási	
Forma	Ért.	Forma	Ért.	Forma	Ért.	Forma	Ért.	Forma	Ért.
Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	211219/51	Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	1176127/51	Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	460388/41	Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	1176127/51	Kiszámlázott munkák a vállalkozásból	1176127/51
Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51	Előlegesen kifizetett munkák	1176127/51
Összesen	328886/02	Összesen	235238/02	Összesen	1176127/51	Összesen	1176127/51	Összesen	1176127/51

Magyar Általános Biztosító Társaság Budapesti Állami Igazgatóságának engedéllyel működő vállalkozása. A társaság alapításának 1890. január 1-én december 31-ig tartó időszakára vonatkozóan a társaság általános és részletes adatait a társaság által kiadott évkönyvben találhatjuk meg. A társaság általános adatait a társaság által kiadott évkönyvben találhatjuk meg. A társaság részletes adatait a társaság által kiadott évkönyvben találhatjuk meg.

Magyar Állami Igazgatóság engedéllyel működő vállalkozása. A társaság alapításának 1890. január 1-én december 31-ig tartó időszakára vonatkozóan a társaság általános és részletes adatait a társaság által kiadott évkönyvben találhatjuk meg. A társaság általános adatait a társaság által kiadott évkönyvben találhatjuk meg. A társaság részletes adatait a társaság által kiadott évkönyvben találhatjuk meg.

Magyar Állami Igazgatóság engedéllyel működő vállalkozása. A társaság alapításának 1890. január 1-én december 31-ig tartó időszakára vonatkozóan a társaság általános és részletes adatait a társaság által kiadott évkönyvben találhatjuk meg. A társaság általános adatait a társaság által kiadott évkönyvben találhatjuk meg. A társaság részletes adatait a társaság által kiadott évkönyvben találhatjuk meg.

Metallgewebe

aus feinstem plattirten engl. Stahdraht.

Dieselben verstopfen sich, nur leicht gespannt, **nahezu gar nicht**, ergeben daher gegenüber den gewöhnlichen Geweben eine

bessere d. h. constant gute Sichtung.

Zu beziehen durch

ADOLF FISCHER,

Civil-Ingenieur und Constructeur für Mühlenbau
Budapest V., Waltznerboulevard 74.

Michael Barthel & Co.

(Geogr. 1781.) Barthel's Original (Geogr. 1781.)

GARBOLINEUM

bestbewährter, billigster Anstrich für Holz, schützt dauernd Magazine, Schuppen, Zäune, Thore, Brückengeländer, Mühlen und Wehranlagen, Wasserrinne, Wägen, Schindeldächer, Fissillen etc. gegen Fäulnis, Schwamm, Verstockung und Insecten, verleiht selbst lichte braune Farbe und 3—4fache Dauer. **Qualität garantiert unübertroffen** 1 Kilo genügt auf 3—5 Quadratmeter. — Preis pro frei. — 5 Ko. Probeporto II. 1.50, 100 Kg. II. 16.— ab Wien.

Michael Barthel & Co.

WIEN, X, Keplerergasse 20.

Michael Barthel & Co.

Dampfkessel-Speisewasser-Reiniger

Patent Schöbters.

Einfachster und sicherer Apparat zur Verhütung der Kesselstein- und Schlammablagerung der Dampfboiler, Reinigung des Kessels. Ersparnis an Brennmaterial, Wegfall der Kosten für das Ansaugen, erhöhte Betriebsicherheit, im Auslande über 2000 Apparate in Verwendung, in Oesterreich-Ungarn seit 2 Jahren ca. 200 Stück aufgestellt.

Unzerbrechbarer Patent-Wasserstandsanzeiger.

Erstmalig Wasserstands-

gläser bei Dampfboilern,

Schutz vor Explosionen,

Schutz vor Brandgefahr,

Wegfall jeder Schutzverrich-

tung, isolierende Kapselung

und Betriebs-sicherheit, Olan

Aussehen der beschriebenen

Einrichtungen ansehbar.

Technische Anzeiger stellen in

zufriedenstellender Verwen-

dung **Wassermesser** ver-

setztes System **Arbeits-**

kanal gemessener Apparat,

ganzneue Bauart, leicht zu

verlässige Controlen bei Dampf-

maschinen — **Instrumente und**

Apparate für Textil-Industrie.

Neuere Constructoren stellen in

zufriedenstellender Verwen-

dung **Wassermesser** ver-

setztes System **Arbeits-**

kanal gemessener Apparat,

ganzneue Bauart, leicht zu

verlässige Controlen bei Dampf-

maschinen — **Instrumente und**

Apparate für Textil-Industrie.

aus, Ausführung. — Dampfhydrantenapparate (Patent) etc. Registrirter, Patent inländ. seitlich, seitlich jede 1000kg. Tonnen bei Dampfmaschinen, fortwährende Controlle des Ganges. Zahlreiche Referenzen erster Firmen. — General-Vertreter für Oesterreich-Ungarn:

JULIUS DRACH

Ingenieur, Wien II, Czerningasse 3 und 5. Prospekt gratis

Euchlenkönige Vertreter für die Provinzen gesucht.

Maus- und Rattenfallen.

Französische Massenfallen.

20—30 St. ohne Spannung fangend.

Für Mäuse: 10 cm. lang, 14 cm. breit,

10 cm. hoch, II. 2.—

Für Ratten: 65 cm. lang, 25 cm.

breit, 30 cm. hoch, II. 3,75.

Maschinenfabrik FRANZ SCHÖN N.

WIEN, IV, Altelegasse 12.

AVIS

für Mühlen u. Fabriken. In Folge Expropriation der **Árpád-Dampfmühle** verkaufen wir sofort

1 Dampfschneide,

6 Kornwälsche,

26 Walzenstühle,

36 Mahlgänge,

Melchtrichter, Grösensitzmaschinen, Trieure, Staubberer, Transportschnecken, Riemenscheiben, Transmissionen, Hülpstutzen, Lagerständer, etc. zu äusserst konvenablen Preisen und kann die ganze Mühle im Betrieb besichtigt werden.

Die Demolirungs-Kanzlei der
Árpád-Dampfmühle
Budapest, Leopoldring Nr. 26.

Erste oest.-ung. Fabrik für elektrische Beleuchtung u. Kraftübertragung

B. EGGER & Co

Budapest, VII, Huszár-gasse 7. — Wien V, Griesgasse 36.

Elektr. Beleuchtungs-Installation. Glühlampen. — Beleuchtungskörper. Telephon-Einrichtungen.

Ausschl. Fabricationsrecht der

„Berliner Universal Transmitter“
Feuertelegraf. Wächtercontrolle. Haustelegraf. Projecte und Kostenveranschläge prompt und gratis.

Fömolinar

kereseték vidékli gőzmalomba, ki mint ilyen, már hosszabb ideig működött. Czim a kiadóhivatalban megvásárolható.

Egy 3 köre

járó kitérő forgalmu gőzmalom az alföldi vasut mentén

eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Special-Fabriken für

PUMPEN WAAGEN

aller Arten. für jeden Zweck.

Röhren in allen Dimensionen.

Commandit-Gesellschaft für Pumpen u. Maschinen-Fabrikation

W. GARVENS, WIEN, I,
Wallfischgasse Nr. 14

PATENTE erwirken in allen Staaten

LUDWIG v. BENEDEK & Co.

Patent-Bureau BUDAPEST, Muzum-körút Nr. 10.

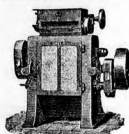
Mitteil Circular-Erlasses Z. 29324/86 des h. k. ung. Handels-

ministeriums dem Vertrauen der Erfinder empfohlen.

Jährlich über 500 Patent-Erwerbungen.

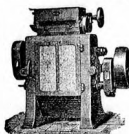
Säcke!

Alle Gattungen **Jutesäcke** für Mehl, Kleie, Getreide etc. liefert zu billigsten Fabrikspreisen die
Erste Oesterreichische Jute-Spinnerei & Weberei WIEN, I. Maria Theresienstrasse Nr. 22.
 Centralbureau:
 Fabriken in: **Neupest** bei Budapest tägliche Erzeugung 32.000 □ Sack- und Packstoffe
 Floridsdorf bei Wien * 22.000 * * * * *
 Simmering * 22.000 * * * * *
 in Summa täglich **80.000** □ Sack- und Packstoffe.
 Alle Correspondenzen an das Centralbureau in Wien. Telegramm-Adresse: **ERSTE Jutespinnerei Wien.**

G. DAVERIO

ZÜRICH (SCHWEIZ).

MALOMÉPÍTÉSI TELEP

kettős-, hármas- és négyes hengerszékek
 gabonatisztításra szolgáló gépek
 szitagépek, dara- és darczetsztító gépek
 stb. stb.

Diszokmány a nemzetközi malomparkiállításokon:
 Parisban 1885, Augsburgban 1886, Milanóban 1887.

Legnagyobb kitüntetések a nemzetközi kiállításokon:
 Parisban 1878, Sidneyben 1879, Melbourne 1881,
 Zürichben 1883, Odessában 1884, Parisban 1886,
 Barcelonában 1888, Parisban 1889.

BIZONYÍTVÁNY:

Budapest, 1889. december 18.

Daverio G. urnak, Zürich.

.....Folyó hó 13-án kelt b. sorai folytatán örömmel
 szolgál kijelenteni, hogy az Ön által szállított hengerszék
 mikéntesével minden tekintetben a legkiválóbbat meg-
 vagyok elégedve.

Haggenmacher Henrik.

MÜHLENBAU-ANSTALT

Zwei-, Drei- und Vierwalzenstühlen
 Maschinen für Getreideputzereien
 Sichtmaschinen, Gries- u. Dunstputzmaschinen
 etc. etc.

Ehrendiplom auf den internat. Müllerei-Ausstellungen in:
 Paris 1855, Augsburg 1856, Mailand 1857.

Höchste Auszeichnungen auf den internat. Ausstellungen in:
 Paris 1878, Sidney 1879, Melbourne 1881, Zürich
 1883, Odessa 1884, Paris 1886, Barcelona 1888,
 Paris 1889.

A T A T E S T :

Budapest, 18. Dezember 1889.

Herrn G. Daverio, Zürich.

.....Zufolge Ihrer werthen Zuschrift vom 13. ert. macht
 es mir Vergügen Ihnen mittheilen zu können, dass ich mit
 den Leistungen Ihres *Walzenstühls* in jeder Beziehung auf
 das Beste zufrieden bin.

Gez. Hehr. Haggenmacher.

GANZ & COMP.

Vasöntöde és gépgyár részv.-társaság
 Budapesten és Leobersdorffban Bécs mellett

hengerszékeit, hámozó- és egyéb malom-
 gépeit;

turblinákat;

villamos villágítást és erőátvitelt;

vasuti-kocsikat és vasuti-felszereléseket;

mindennemű kemény üntvénygyártmányait;
 gép- és öntött-munkáit.

Eisengiesserei u. Maschinen-Fabrik Act.-Ges.
 Budapest u. Leobersdorf bei Wien

empfehlen ihre

Walzenstühle, Schäl- und sonstigen Müllerei-
 Maschinen;

Turbinen;

Elektrische Beleuchtung und Kraftüber-
 tragung;

Eisenbahn-Waggons und Eisenbahn-Ausrüs-
 tungen;

Hartgussfabrikate aller Art;

Maschinen- und Guss-Arbeiten.

Az első magyar

juta-fonó és szövőgyár részv.-társ. Lajta-Ujfalván

Raktára BUDAPESTEN V., Béla-utca 2.

ajánlja mindennemű gyártmányait

zsákokból és csomagoló szövethől.

Die Act.-Ges. der ersten ungarischen

Jutespinnerei und Weberei in Lajta-Ujfalva

Niederlage BUDAPEST V., Béla-utca 2.

empfeht ihre Erzeugnisse aller Gattungen

Säcke und Emballagen.